



UNIVERSITY OF  
EASTERN FINLAND

## Yliopisto-opintoihin kiinnittyminen pandemia-aikana

Marika Ranta

Opinto-ohjaajan ja uraohjaajan  
koulutus

Itä-Suomen yliopisto

Filosofinen tiedekunta

Kasvatustieteen ja psykologian

osasto

12.4.2023

Itä-Suomen yliopisto, Filosofinen tiedekunta

Kasvatustieteen ja psykologian osasto

Opinto-ohjaajan ja uraohjaajan koulutus

Ranta, Marika S.: Yliopisto-opintoihin kiinnittyminen pandemia-aikana

Pro gradu tutkielma, 66 sivua, 5 liitettä (22 sivua)

Tutkielman ohjaaja, Toni Kosonen ja Jatta Herranen

Huhtikuu 2023

**Asiasanat:** kiinnittyminen, yliopisto-opiskelu, etäopinnot, pandemia

Tässä tutkimuksessa tarkastellaan Itä-Suomen yliopiston toisen vuoden opiskelijoiden opintoihin kiinnittymistä syksyllä 2021, kun yhteiskuntamme oli vielä osittain suljettu Covid-pandemian takia. Tutkimuksen on tarkoitus selvittää, miten toisen vuoden opiskelijat ovat kiinnittyneet opintoihinsa ja onko pandemia-aikana kiinnittyminen ollut mahdollista. Lisäksi tutkimus pyrkii vastaamaan siihen, miten opiskelijan sukupuoli, ikä, aiemmat korkeakouluopinnot ja digitaalisissa ympäristöissä toimimisen aktiivisuus ovat yhteydessä opintoihin kiinnittymiseen.

Tutkimuksen aineisto on kerätty kyselyllä Itä-Suomen yliopiston toisen vuoden opiskelijoille ja kiinnittymistä on mitattu First Year Experience (FYEQ) -mittaristolla. Aineisto on analysoitu tilastollisilla menetelmillä ja vastaajat ovat voineet täydentää numeraalisia vastauksiaan myös avoimilla vastauksilla. Tutkimuksessani haluan tutkia myös sitä, millä tavoilla opiskelijat kuvaavat pandemia-ajan opiskeluaan avoimissa vastauksissaan. Avoimia vastauksia on analysoitu teemoittelemalla.

Tutkimukseni tuloksista selvisi, että pandemia-aika on vaikuttanut melko vähän opiskelijoiden kiinnittymiseen, ja tulokset olivat melko hyviä kaikilla kiinnittymisen osa-alueilla kokonaisuudessaan. Tulokset osoittivat, että opiskelijan taustatekijöistä muut paitsi sukupuoli vaikuttavat siihen, millä tavoin opiskelija kiinnittyy yliopisto-opintoihinsa. Avoimista vastauksista voitiin huomata, että opiskelijoilla on ollut hyvin toisistaan eroavia kokemuksia opintojen sujumisesta pandemia-aikana ja osa on selkeästi hyötynyt etäopintojen tarjoamista mahdollisuuksista, kun osa

taas koki ajan todella kielteisesti. Kolmas ryhmä taas koki ristiriitaisuutta asiasta. Tutkimuksen tuloksia voitaisiin hyödyntää suunniteltaessa erilaisten opiskelijoiden kiinnittymisen tukemista yliopistossa.

University of Eastern Finland, Philosophical Faculty

School of Educational Sciences and Psychology

Career Counselling

Ranta, Marika S.: Student engagement during covid-pandemic

Master's Thesis, 66 pages, 5 appendices (22 pages)

Supervisor: Toni Kosonen & Jatta Herranen

April 2023

**Keywords:** student engagement, university studies, distance education, pandemic

This study examines the attachment to studies of second-year students at the University of Eastern Finland in the fall of 2021, when our society was still partially closed due to the Covid pandemic. The purpose of the study is to find out how second-year students are attached to their studies and whether it was possible to engage to university studies during the pandemic. In addition, the study aims to answer how the student's gender, age, previous university studies and the activity of working in digital environments are connected to engagement.

The data is collected with a survey from the second-year students at the University of Eastern Finland, and engagement was measured with the First Year Experience (FYEQ) instrument. The data has been analyzed using statistical methods and the respondents have been able to supplement their numerical answers with open answers as well. In my research, I also want to investigate the ways in which students describe their studies during the pandemic in their open answers. Open-ended answers are analysed with thematic analysis.

The results of my research revealed that the pandemic period has had a rather small effect on students' engagement, and the results were quite good in all aspects of engagement as a whole. The results showed that among the student's background factors, other than gender, affect how the student is engaged on his university studies. From the open answers, it could be seen that the students have had very different experiences of how their studies went during the pandemic,

and some have clearly benefited from the opportunities offered by distance learning, while others experienced the time really negatively. The third group, on the other hand, felt conflicted about the matter. The results of the study could be used when planning to support engagement of different students at the university.

## Sisältö

1	Johdanto.....	8
2	Tutkimuksen tavoite ja verkko-ohjaus.....	11
3	Yliopisto-opiskelijan opintoihin kiinnittyminen .....	12
3.1	Opiskelijan opintoihin kiinnittyminen .....	13
3.2	Opintoihin kiinnittymisen tutkimus.....	14
4	Opiskelijan taustan vaikutus korkeakouluopiskeluun .....	19
5	Tutkimuskysymykset ja tutkimuksen toteutus .....	25
5.1	Tutkimuskysymykset .....	25
5.2	Tutkimusmenetelmät .....	26
5.3	Aineiston kerääminen.....	27
5.4	Aineiston analysoiminen .....	28
5.5	Vastaajajoukko .....	29
6	TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	32
6.1	Digitaalisissa ympäristöissä toimiminen.....	33
6.2	Opiskelumotivaatio.....	34
6.3	Vuorovaikutus yliopiston henkilökunnan kanssa.....	35
6.4	Vertaisryhmässä opiskelu .....	36
6.5	Opintojen ulkopuoliset aktiviteetit .....	37
6.6	Tunne yliopisto-opiskelijana olosta .....	38
6.7	Vertailu aiempaan tutkimukseen .....	39
7	Kiinnittymisen ulottuvuudet suhteessa opiskelijoiden taustoihin .....	40
7.1	Miesten ja naisten kiinnittymisen tulokset eivät eroa merkittävästi toisistaan.....	40

7.2	Ikä vaikuttaa joissain kiinnittymisen osa-alueissa kiinnittymisen tapaan .....	41
7.3	Yliopistokaupunkiin muuttamisella on yhteys kiinnittymiseen .....	44
7.5	Aiempi opiskelutausta vaikuttaa kiinnittymiseen .....	47
7.6	Opiskelijoilla on vaihtelevia kokemuksia pandemia-ajan opinnoista .....	50
8	POHDINTA.....	56
8.1	Kiinnittyminen on keskimäärin hyvää ja erilaiset opiskelijat kiinnittyvät eri tavoilla ...	56
8.2	Kiinnittymisen tavat ja ohjauksen kehittäminen .....	57
8.3	Tutkimustulokset ja poliittinen keskustelu .....	59
8.4	Tutkimuksen arviointi ja jatkotutkimusehdotukset .....	61
	Lähteet.....	62

# 1 Johdanto

Covid-epidemia on ravisuttanut maailmaamme tämän vuosikymmenen aikana ja tilanne on vaikuttanut esimerkiksi opiskelijoiden hyvinvointiin. Erityisesti on huomattu, että ensimmäisen vuoden yliopisto-opiskelijoiden opiskelukyky heikentyi verrattuna aiempiin vuosiin ennen pandemia-aikaa. (YTHS 2021). Tätä voidaan pitää huolestuttavana, sillä monet tutkimukset (esim. Krause & Coates 2008) osoittavat, että ensimmäinen vuosi on merkityksellinen opintojen tulevalle etenemiselle ja opintoihin kiinnittymiselle. Viime vuosina korkeakoulukentällä on herätty siihen, että opiskelijahyvinvointi ja opiskelijan opiskelukyvystä huolehtiminen ovat yhteinen asia, jota pyritään edistämään erityisesti yliopistoyhteisön, opiskelijaterveydenhuollon, valtion ja kolmannen sektorin taholta.

Yliopisto-opiskelijan opintoihin kiinnittymisellä tarkoitetaan opiskelijan sitoutumista ja aktiivista osallistumista opintoihin ja yliopistoyhteisöön. Opintoihin kiinnittymisellä on tärkeä merkitys opiskelijan akateemiselle menestykselle ja hyvinvoinnille. Opintoihin kiinnittymisen käsite sisältää ajatuksen opiskelijan ja instituution (yliopiston) välisestä suhteesta. Yliopisto on vastuussa sellaisen ympäristön luomisesta, joka mahdollistaa oppimisen, mutta päävastuu oppimisesta jää opiskelijalle. Kiinnittyminen on laaja ilmiö, joka kattaa akateemisen opiskelukokemuksen lisäksi myös ei-akateemisen sosiaalisen opiskelijakokemuksen. Opiskelijan kiinnittyminen tapahtuukin opiskelijoiden ja oppilaitoksen toiminnan ja olosuhteiden dynaamisessa vuorovaikutuksessa. (Krause & Coates 2008, 3.)

Tutkimuksessani olen kiinnostunut erityisesti kiinnittymisen teemoista ja siitä, miten Itä-Suomen yliopiston toisen vuoden opiskelijat ovat kiinnittyneet opintoihinsa toisen opiskeluvuoden alkupuolella. Käytän tutkimukseni aineistona UEF alkuohjauskyselyä 2021, jolla on kerätty palautetta toisen vuoden opiskelijoiden opintojen käynnistymisestä Itä-Suomen yliopiston suomenkielisten koulutusten kandidaatti- ja maisterivaiheen opinnoissa lukuvuosina 2020 ja 2021. Opiskelijoille on kerrottu, että kyselystä saadun palautteen pohjalta yliopisto pyrkii tarttumaan mahdollisiin



opiskelijoiden ohjauksen ja tuen tarpeisiin opintojen alkuvaiheessa. Pidän tärkeänä näiden tulosten analysointia, sillä olen kiinnostunut siitä, kuinka erilaisten opiskelijaryhmien välinen kiinnittyminen on mahdollista.

On tärkeää pystyä tukemaan ohjauksessa opiskelijoita, jotka aloittavat opintonsa erilaisilla taustoilla ja nostaa esiin myös digikiinnittymisen teemoja. Pandemian jälkeen olemme tilanteessa, jossa osalle opiskelijoista on helpotus palata kampukselle lähiopintoihin, kun taas osa voi kokea sen vaikeaksi. Elämme aikaa, jolloin eri koulutusohjelmat miettivät balanssia ja tasapainoa etä- ja lähiopiskelun pelisääntöihin. Toisissa ohjelmissa palataan tai on palattu todennäköisesti takaisin pelkkään lähiopetukseen, mikäli se on ohjelmalle soveltuva tapa opintojen järjestämiseksi ja toisissa taas voidaan nähdä perusteltuja syitä sille, että opintoja järjestetään jatkossakin myös etänä tai itsenäisesti suoritettavina.

Haluankin kiinnittää huomiota siihen, onko mahdollista kiinnittyä myös etänä ja voidaanko tästä poikkeuksellisesta ajasta myös oppia jotain. Yhteiskuntamme on ottanut eteenpäin digitaalisen harppauksen, osittain Covid-pandemian takia, niin työelämässä, koulumaailmassa kuin vaikka ihmisten ruoka- ja päivittäistavaroiden ostosten saralla. Olisikin tärkeää, että voisimme hyödyntää digitalisoitumisen positiivisia puolia hyödyksemme tarkoituksenmukaisella tavalla myös koulutuskentällä. Olen myös kiinnostunut siitä, kiinnittyvätkö etäopiskelijat eri tavalla opintoihinsa kuin opiskelupaikkakunnalle muuttaneet opiskelijat, jolloin voidaan miettiä erilaisia tapoja ohjata erilaisia opiskelijaryhmiä.

Akateeminen maailma pyrkii tarjoamaan opiskelijoille paljon eväitä tulevaan ja onkin paljon keskusteltu siitä, mitä opiskelija ja koko yliopistoyhteisö jäävät vaille, mikäli opinnot järjestetään kokonaan etänä kampuksen ulkopuolella. On huomattu oppimistuloksien heikkenemistä ja opinnoista putoaminen nähdään suurena riskinä etäajan opinnoille. Toisilla taas opinnot ovat nopeutuneet ja esimerkiksi työelämässä toimiminen tai perhe-elämä on helpompi sovittaa etäopiskelun oheen. Toisille myös etäopiskelutavat tuntuvat luontevimmilta kuin lähiopetus. Paikkaan sitoutumattomuus voidaan nähdä osaltaan myös saavutettavuutta edistävänä tapana tarjota opiskelumahdollisuuksia.

Mediassa on keskitytty paljon etäopiskelun riskeihin, joten halusin tutkia, ovatko etäopinnot riski opintoihin kiinnittymiselle vai voidaanko digikiinnittymisessä nähdä myös vahvuuksia. Toivon, että tästä tutkimuksesta on koulutuskentälle hyötyä, sillä tutkimuksen päätavoitteena on antaa eväitä siihen, että korkeakoulukentällä voitaisiin tunnistaa joitain taustatekijöitä sille, mikä auttaa tai hankaloittaa opiskelijoita kiinnittymään opintoihinsa etänä.

Kiinnostukseni tämän tutkimuksen tekemiseen on syntynyt omasta kokemuksestani korkeakouluopiskelijoiden ohjauksesta noin kymmenen vuoden ajalta. Kiinnostukseeni vaikuttaa myös se, että olen itse suorittanut ensimmäisen korkeakoulututkintoni alle 25-vuotiaana opiskelupaikkakunnalle muuttaneena opiskelijana. Nykyistä tutkintoani suoritan ikäryhmään 30–35 kuuluvana työssäkäyvänä perheenäitinä, joka ei ole muuttanut opiskelupaikkakunnalle.

## 2 Tutkimuksen tavoite ja verkko-ohjaus

Tutkimuksen tavoitteena on antaa tietoa korkeakouluopiskelijoiden kiinnittymisestä ja etäopintojen suhteesta kiinnittymiseen. Aiheesta on tehty Itä-Suomen yliopistossa aiempi pro gradu -tutkimus (Sorri 2021) ja haluan myös verrata, miten tulokset ovat muuttuneet verrattuna aikaisempaan tutkimukseen. Tämä on tärkeää, sillä aiempi kysely on tehty opiskelijoille aikana ennen pandemiaa ja tässä tutkimuksessa käsittelemäni kysely pandemia-aikana.

Tutkimukseni tavoitteena on pyrkiä antamaan tietoa myös siitä, miten yliopistojen kannattaa suunnitella koulutuksiaan, etenkin mikäli koulutuksen järjestämisessä hyödynnetään paljon digitaalisia alustoja ja mikäli opinnot ovat osittain tai kokonaan etänä. Voisiko tulevaisuudessa ajatella, että myös yliopistokoulutus pystyisi joustavasti tarjoamaan erilaisia polkuja erilaisille opiskelijoille, kuten ammattikorkeakouluissa tehdään? Nähdäänkö esimerkiksi erilaiset polut monimuoto-opiskelijoille ja erilaiset polut ”päiväopiskelijoille” tarkoituksenmukaisina?

Kun puhutaan etäopiskelusta ja sen tukemisesta, ei voida olla mieltimättä verkko-ohjausta ja sen erityispiirteitä. Verkko-ohjaus tuo mahdollisuuksia ja saavutettavuutta, mutta se haastaa ohjauksen sellaisena kuin sen ehkä olemme aiemmin tunteneet. Ohjaajan ja ohjattavan eleet ja ilmeet on vaikeampaa tunnistaa ruudun välityksellä ja varsinkin ryhmänohjaustilanteissa ohjaajan voi olla hankalaa tietää, kuinka ryhmä on ryhmäytynyt ja kuinka ryhmäläiset toimivat yhdessä.

Verkko-opiskelu on ollut aiempina vuosina yliopistoissa toisille koulutusaloille luontevampi tapa opettaa opiskelijoita kuin toisille ja verkko-opiskelua on hyödynnetty pääosin avoimen yliopiston opiskelijoiden ja sivuaineopiskelijoiden opetuksessa. Pandemia-aika pakotti sekä opetushenkilökunnan, ohjaustahot että opiskelijat ottamaan nopealla aikataululla haltuun verkko-opetuksen ja verkko-ohjauksen työvälineet ja osa näistä on varmasti jäänyt käyttöön, vaikka yhteiskunta onkin avautunut. Verkko-opiskelu koetaan toisinaan haasteelliseksi ja syinä voidaan nähdä esimerkiksi teknologian käyttötaito tai asenne sitä kohtaan, uusi kommunikaatiotapa, oppimisen itsesäätelyvalmiuksien suuremmat vaatimukset sekä uuden ajan tai tilan määrittely opiskelulle. (Nummenmaa ym. 2005).

### 3 Yliopisto-opiskelijan opintoihin kiinnittyminen

Opiskelijan aloittaessa yliopisto-opiskelut hän on jo tehnyt tärkeän päätöksen, kun hän on valinnut, minne hakee opiskelemaan. Tämä päätös on nykyisessä yhteiskunnassamme suuri, sillä koulutuspoliittisesti on pyritty mahdollistamaan ensikertalaisten muita helpompi pääsy korkeakouluopintoihin, tämän taas kaventaessa alanvaihdon mahdollisuuksia. Koulutuspolitiikka on johtanut kulttuuriin, jossa nuoret joutuvat pohtimaan koulutusvalintaansa yhä nuorempana ja päätös näyttäytyy nuorelle ehkä hyvin ”lopullisena”, sillä esimerkiksi yliopistojen sisällä tapahtuva siirtohaku on vielä melko marginaalinen tai huonosti tunnettu hakuväylä alanvaihtajille.

Opiskelun alkuun liittyy useita uusia haasteita, kuten mahdollisesti muutto vieraalle paikkakunnalle, itsenäistyminen, arjesta selviäminen ja mahdollinen perheen ja työn sekä koulun yhdistäminen. Alussa opiskelija saattaa etsiä paikkaansa ja ryhmäänsä yliopistossa, perehtyy omaan opiskelualaansa, suunnittelee opintojaan ja pyrkii saamaan ne käyntiin (Koivuluhta & Puhakka 2015, 18). Tämän lisäksi opintojen alussa on paineita ottaa käyttöön erilaisia tietojärjestelmiä, oppia tiedonhankintataitoja ja uusia opiskelumetodeja. Tämä vaatii opiskelijoilta usein suurtakin itseohjautuvuutta.

Opiskelija myös testaa valintaansa siitä, onko ala sitä, mitä hän on ajatellut sen olevan. Jos hän onkin päässyt toissijaiseen vaihtoehtoonsa, voisiko tämä olla kuitenkin itselle sopiva, vaikkakin toiseksi paras vaihtoehto? Koulutusorganisaatioilla onkin haasteena auttaa opiskelijaa sekä pohdinnassa koulutusvalinnan soveltuvuudesta itselle että haasteiden selättämisessä. (Koivuluhta & Puhakka 2015, 18.) Toisilla opiskelijoilla on taustansa vuoksi paremmat edellytykset näiden haasteiden voittamiseen. Tässä luvussa nostankin esiin kysymyksen siitä, minkälainen yhteys opiskelijan taustalla voisi olla opintoihin kiinnittymiseen ja opintoihin hakeutumiseen, tässä tutkimuksessa keskittyen kuitenkin erityisesti kiinnittymisen ulottuvuuksiin.

### 3.1 Opiskelijan opintoihin kiinnittyminen

Tutkimukseni tärkeimpänä teoriaraamina voidaan nähdä kiinnittymisen käsite. Oppilaitokseen kiinnittymistä on tutkittu paljon ja käsitettä voidaan pitää jollain tavalla vielä selkiytymättömänä, sillä tutkijat eivät ole päässeet yksimielisyyteen käsitteen sisällöstä ja sen suhteista lähiteorioihin kuten kiintymyssuhdeteoriaan (Bowlby 1979), itsemääräämisteorianaan (Deci & Ryan 2000) tai sosiaalisen kontrollin teoriaan (Hirschi 1969). Ensimmäinen selkeä kouluun kiinnittymisen malli on partisipaatio-identifikaatiomalli (Finn 1989). Esitetään, että kiinnittymisen käsite voidaan nähdä yleiskäsitteenä, joka sisältää useita erilaisia elementtejä. Yhtä mieltä voidaan olla siitä, että kiinnittyminen on välttämätöntä oppimiselle, se on erilaista oppilaan eri kehitysvaiheissa ja siihen voi vaikuttaa kasvatuksellisin toimin. (Puukari, Lappalainen & Kuorelahti 2017, 115.)

Kiinnittymisellä tarkoitetaan opiskelijan suhdetta oppilaitoksen arvoihin, tavoitteisiin, toimintoihin ja ihmisiin. Hyvin kiinnittyneillä voidaan ajatella olevan myönteinen suhde sosiaalisiin ja akateemisiin haasteisiin, he ovat kiinnostuneita opiskeltavista asioista, samaistuvat oppilaitoksen arvoihin ja saavat tukea ja hyväksyntää opiskelutovereiltaan ja opettajiltaan. Heikosti kiinnittyneillä on taas päinvastoin. He eivät ehkä koe kuuluvansa oppilaitokseen ja sen sosiaaliseen ympäristöön, eivät osallistu yliopiston toimintoihin eivätkä haasta itseään akateemisesti. (Puukari ym. 2017, 114). Opiskelijan kiinnittyminen voi olla myös olla jotain näiden kaikkien väliltä ja opiskelija voi kiinnittyä hiukan eri tavoin elämäntilanteesta ja taustasta riippuen. Tutkimuksessani haluaisin tutkia nimenomaan tätä ajatusta.

Kiinnittymisen tarkastelu on myös opiskelijan ja oppilaitoksen välisen suhteen tarkastelua. Oppilaitos on vastuussa sellaisen opiskeluympäristön luomisesta, joka mahdollistaa oppimisen, mutta opiskelijalla on vastuu itse opiskelusta. Ensimmäinen opiskeluvuosi on tärkeä oppilaitokseen kiinnittymisen näkökulmasta ja usein se ennustaa myöhempää opintojen sujuvuutta ja opiskelijan potentiaalia. (Krause & Coates 2008, 494.)

Kiinnittymisen käsitteellä on erilaisia toisistaan poikkeavia jäsennyksiä ja mittaristoja, joista tässä tutkimuksessa käytän Krausen ja Coatesin mallia. Voidaan kuitenkin olla yhtä mieltä siitä, että

kiinnittymisen ymmärtämiseksi tarvitaan erilaisia tulkintoja ja näkökulmia ja mikään tuskin on "väärä", vaan kaikki rikastavat näkemystä asiasta.

### 3.2 Opintoihin kiinnittymisen tutkimus

Opintoihin kiinnittymistä on tutkittu sekä kansainvälisesti että kansallisesti. Suomessa kiinnittymistä koskevaan tutkimukseen ja arviointiin ovat ottaneet kantaa erityisesti Mäkinen ja Annala (2011) ja Vesa Korhonen (2012), joka on luonut opiskelijälähtöisen kiinnittymismallin, jolla hän on pyrkinyt jäsentämään opiskelijan kiinnittymisprosessia sosiaalisissa ja akateemisissa yhteisöissä. Lisäksi opinnoissa pystymistä tarkastellaan sosiaalisen ja akateemisen integroitumisen kautta. Mallin perusajatus on, että opintoihin kiinnittyminen merkitsee yliopistoympäristön ja opiskelijan välistä sidosta ja sen vahvistumista. Korhonen (2012) näkee, että opiskelija voi kiinnittyä, mikäli kolme seuraavaa toteutuvat hänen opiskeluprosessissaan:

- 1) Akateemisten opiskelutaitojen hallinta
- 2) Kuulumisen tunne
- 3) Kehittyvä ja syvenevä osallistumisprosessi opiskeluun liittyviin yhteisöihin

Näihin vaikuttavat yksilön oppimidentiteetti, opintojen merkitys sekä ohjauksen sosiaaliset käytännöt. Oppimidentiteetti viittaa opiskelijan taustaan ja hänen käsitykseensä itsestään oppijana erilaisissa tilanteissa. Tähtääkö opiskelijan oppiminen ymmärtämiseen vai ulkoisiin tavoitteisiin? Oppimidentiteettiin kuuluvat myös akateemisten opiskelutaitojen hallinta ja haltuunotto ja opiskelun suunnitelmallisuus. (Törmä 2012.) Nämä kaikki ovat asioita, joita voidaan yliopistotavalla vahvistaa ohjauksessa.

Opintojen merkitys taas kuvaa opiskelijan kokemusta siitä, minkälainen merkitys korkeakouluopiskelulla ja tutkinnon suorittamisella on elämänsä ja minkälaisia ovat opiskeluympäristön tarjoamat mahdollisuudet ja opiskelijan arviot näistä mahdollisuuksista. Onko opiskelija tyytyväinen opiskelemaansa alaan ja minkälaisena hän näkee tulevaisuutensa? Kokeeko hän kehitty-

vänsä ihmisenä ja kasvaako hänen akateeminen ajattelutapansa? Kuinka opiskelija kokee opintojen kuormituksen? (Törmä 2012.) Nämä kaikki vaikuttavat opiskelijan minäkuvaan ja kiinnittymiseen yhtenä osana.

Viimeisenä Törmä (2012) nostaa esiin ohjauksen sosiaaliset käytännöt, jotka kuvaavat opiskelun akateemisia ja sosiaalisia yhteisöjä sekä ohjauksen sosiaalisia käytänteitä ja yliopistoa oppimisympäristönä. Kokeeko opiskelija kuuluvansa vertaisryhmään tai yhteisöön ja minkälaiseksi hän kokee osallisuuden ja toimijuuden suhteessa toisiin? Onko opiskelija integroitunut oppimisympäristöönsä?

Poutanen, Toom, Korhonen ja Inkinen (2012) toteavat tutkimuksessaan, että opiskelijan opintoihin kiinnittyminen edellyttää vuorovaikutusta opiskelijan ja opiskeluun liittyvien yhteisöjen välillä. Heidän tutkimuksensa mukaan opiskelijat kokivat vertaisryhmän tärkeäksi ja kiinnittyivät myös jossain määrin opettajiin, mutta eivät juurikaan tutkimushenkilöstöön tai tiedeyhteisöön. Kiinnittymättömyys liitettiin opintojen sujumattomuuteen ja erityisesti sosiaalisen tuen puutteen koettiin vaikeuttavan kiinnittymistä. Tämä on mielenkiintoinen tutkimustulos myös tämän tutkimuksen kannalta, sillä etäopiskelijan sosiaalinen tuki on mahdollisesti rakentunut eri tavalla kuin lähiopiskelijan.

### **Krausen ja Coatesin kiinnittymisen malli**

Tämän tutkimuksen kannalta oleellisin malli kiinnittymisestä on Krausen ja Coatesin malli. Krausen ja Coatesin (2008) mukaan kiinnittyminen voidaan jakaa kolmeen ryhmään: sosiaalinen, kognitiivinen ja emotionaalinen kiinnittyminen (kuva 1). Kiinnittymistä ei siis heidän mukaansa voida mitata esimerkiksi vain opintoihin etenemisen tai opiskeluun käytettävän ajan mukaan, kuten joissain kansainvälisissä tutkimuksissa on tehty.



**Kuva 1.** Kiinnittymisen kolme ryhmää (Krause & Coates 2008, 494).

Krause ja Coates jakavat vielä tarkemmin pienempiin ryhmiin kiinnittymisen osa-alueet (kuva 4), joita on kehitelty eteenpäin vuosien varrella. Nämä kiinnittymisen ulottuvuudet ovat osa-alueet, joita on myös käytetty tämän tutkimuksen Itä-Suomen yliopiston kyselytutkimuksen pohjana kysymyksiä laadittaessa.



**Kuva 2.** Kiinnittymisen ulottuvuudet (Krause & Coates).



**Opiskelumotivaatio** voidaan nähdä tärkeänä yksittäisenä tekijänä opintoihin kiinnittäjänä ja erityisesti ensimmäinen vuosi on tärkeä käännekohta, sillä silloin motivaatio on yleensä korkeimmillaan (Korhonen & Rautopuro 2012 ja 2019, Krause & Coates 2008, Kipponen & Annala 2016).

Akateeminen oppiminen tapahtuu parhaimmillaan dialogissa vertaisten ja opettajien kanssa. Tutkimukset osoittavat, että vertaisryhmässä opiskelu ennustaa opiskelijoiden kiinnittymistä ja tuo oppimiseen suoria ja välillisiä hyötyjä ja keskustelut myös usein jatkuvat luentojen ulkopuolelle. (Krause & Coates 2008). Myös opiskelijoiden geneeriset taidot kuten ihmissuhdetaidot ja neuvottelutaidot lisääntyvät **vertaisryhmässä opiskelun avulla ja vuorovaikutuksessa yliopiston henkilökunnan kanssa**. Opettaja toimii opiskelijalle myös tärkeänä palautteen antajana opiskelijan kehittyessä ja esimerkiksi se, että opettaja tietää opiskelijan nimen, voi tuoda opiskelijalle tunteen, että hän kuuluu akateemiseen opiskeluyhteisöön. (Krause & Coates 2008.)

Yliopiston sosiokulttuurinen ympäristö voi sekä tukea kiinnittymistä että vieraannuttaa. Kysymyksenä onkin, pääseekö opiskelija osaksi haluamaansa yhteisöön tai onko hänellä halutessaan vuorovaikutuksellista kontaktia muihin opiskelijoihin, yliopiston henkilökuntaan tai kurssin opettajaan. (Kipponen & Annala 2016.)

Tutkimusten mukaan myös **opintojen ulkopuoliset aktiviteetit** ovat tärkeitä opintoihin kiinnittäjiä (Krause & Coates 2008). Ne luovat tunnetta siitä, että opiskelija kuuluu johonkin ja saavat aikaan yhteenkuuluvuuden tunnetta. **Tunne yliopisto-opiskelijana olosta** on tärkeää myös etäopiskelijoille. On tärkeää, että myös yliopistokaupungin ulkopuolelta tulevat opiskelijat pitävät yliopistokampukselle tulemisesta ja heille on muodostunut myös opiskeluiden kautta ystävyys-suhteita. (Krause & Coates 2008, 502–503.)

**Digitaalisissa ympäristöissä toimiminen** on myös yksi opintoihin kiinnittymisen muoto, joka on luonteeltaan hiukan toisenlainen kuin edellä esitellyt. Digitaalisissa ympäristöissä toimiminen nähdäänkin tapana tukea oppimista ja oma-aloitteista tiedonetsintää. Toinen puoli on yhteisön

rakentaminen tieto- ja viestintätekniiikan avulla. (Krause & Coates 2008.) Digitaaliset välineet voivat toimia esimerkiksi etäopiskelijalle keinona pitää yhteyttä vertaisiin ja kommunikoida yliopiston henkilökunnan kanssa.

Tässä luvussa olen kuvannut kiinnittymistä ilmiönä. Kiinnittyminen ei kuitenkaan tapahdu tyhjiössä, vaan myös opiskelijan taustatekijät, ikä, sukupuoli ja sosioekonominen tausta vaikuttavat siihen, miten hän kiinnittyy yliopisto-opiskeluun. Sekä esiteltyt teoreettiset lähtökohdat että opiskelijoiden taustatekijät ovat vaikuttaneet tämän tutkimuksen kysymyksenasetteluihin ja tämän tutkimuksen tekemiseen, joten seuraavassa luvussa syvennyn vielä opiskelijoiden taustan vaikutukseen.

## 4 Opiskelijan taustan vaikutus korkeakouluopiskeluun

Tutkimuksessani tarkoitukseni on tutkia yliopistoon kiinnittymistä, mutta on tärkeää ottaa huomioon myös opiskelijan taustatekijöiden ja kiinnittymisen välinen suhde, erityisesti opintojen alkuvaiheen osalta. Kulttuurisen selitysmallin mukaan opiskelija on kasvanut kasvuympäristönsään sisäistämään tietynlaiset toimintatavat, normit ja arvot, jotka vaikuttavat siihen, kuinka hän sopeutuu yliopistomaailmaan ja sen vaatimuksiin. Kun opiskelijan yliopistoon kiinnittymiseen vaikuttavat hänen henkilökohtaiset ominaisuutensa ja hänen vuorovaikutuksensa yliopiston akateemisen ja ei-akateemisen yhteisön kanssa, on selvää, että opiskelijan sosioekonomisella taustalla ja hänen käsityksellään itsestään oppijana, on merkitystä. (Korhonen & Rautpuro 2012, 88–89.) Tässä luvussa avaankin tutkimuksessa myöhemmin esiin tulevia taustatekijöitä, jotka vaikuttavat sekä opiskelijan yliopistoon hakeutumiseen että yliopistoon kiinnittymiseen.

Pohjoismaissa yhteiskunnan rooliksi nähdään, että tarjotaan jokaiselle yhdenvertaiset koulutukselliset mahdollisuudet huolimatta ihmisen sukupuolesta, sosioekonomisesta taustasta tai maantieteellisestä asuinpaikasta (Välimaa, Aittola, Ursin 2014). Voidaan kuitenkin olla monta mieltä siitä, onko Suomessa todella kaikilla yhdenvertaiset mahdollisuudet korkeakouluopiskeluun näennäisestä mahdollisuuksien tasa-arvosta huolimatta. Vaikka erilaisia rakenteellisia esteitä on poistettu, kasvuympäristö, yhteiskuntaluokka ja sukupuoli vaikuttavat ihmisten koulutusvalintoihin. Nämä henkilöiden taustatekijät ovat yhteydessä niin korkeakouluun hakeutumiseen kuin opiskelumaailman kohtaamiseen. Erityisesti voidaan nostaa esiin keski- tai yläluokkaiseksi koettu yliopistomaailma ja erilaisista lähtökohdista ponnistavan ihmisen kyky kohdata se. (Käyhkö, 2014.)

Mikäli kiinnitetään huomiota vain koulutusmahdollisuuksien tasa-arvoon, vaikeutuu sen tunnistaminen, että opiskelijat tulevat monenlaisista taustoista erilaisin taustataidoin ja tiedoin. Toiset opiskelijat omaavat tullessaan hyvät opiskelutaidot, pystyvät ottamaan omatoimisesti asioista selvää, uskaltavat kommunikoida yliopiston henkilökunnan kanssa ja ottavat osaa sosiaaliin ta-

pahtumiin. Toiset taas tarvitsevat näissä kaikissa tukea eivätkä ehkä tunne kuuluvansa yliopistoyhteisöön. Yliopistoissa tulisikin pohtia, miten voidaan huomioida eri taustoista tulevien opiskelijoiden kiinnittyminen. Käyhkö (2014) nostaakin esiin, että koska yliopistomaailman kulttuurimalli on muodostunut ”eliittiryhmän” kulttuurista, osalle voi olla hankalaa toimia ja kiinnittyä täysin vieraaseen sosiaaliseen ympäristöön.

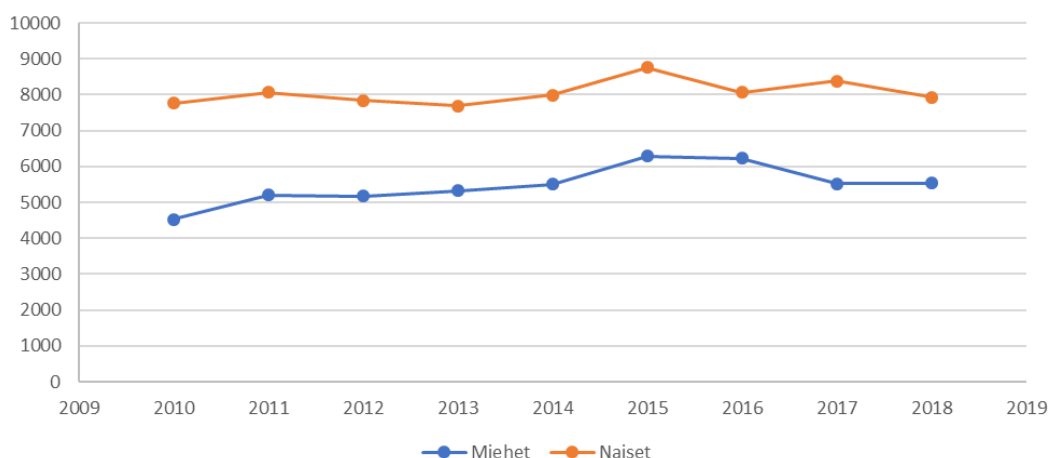
Koulutusmahdollisuuksien eriarvoisuus henkilön taustan mukaan näkyy sekä kouluvalintaa tehtäessä että opintojen jo alettua. Toisilla on tietoa, taitoa, tukea ja itsevarmuutta valita koulutuspolkunsa itselleen sopivasti ja kyky menestyä valitsemisissaan opinnoissa. Ei voida kuitenkaan ajatella, että tämä olisi kaikille mahdollista ja seuraavaksi käynkin läpi erilaisten tekijöiden vaikutusta korkeakoulutukseen hakeutumisessa sekä opintoihin kiinnittymisessä.

## **Sukupuoli**

Suomalaista työelämää voidaan pitää sukupuolen mukaan eriytyneenä. Naisennemistöisiä aloja ovat hoiva- ja opetusalat ja miesennemistöisiä tekniikan ala ja rakennusala. Työelämän segregaatiolla voidaan nähdä olevan monia ongelmia, ja se myös jäykistää työmarkkinoita. Ongelmina ovat esimerkiksi palkkaerot, sukupuolinormien ja stereotyyppien ylläpitäminen ja naisten ja miesten erilaisten elämänpiirien vahvistuminen. (Keski-Petäjä & Witting, 2016.) Vaikka viime vuosina esimerkiksi sukupuolisensitiiviseen varhaiskasvatukseen ja koulutukseen on panostettu ja teemat nousevat toistuvasti esiin valtamediassa, segregaatio ei ole taittunut, vaan jopa päinvastoin. Ihmisen mikro- ja makrotason elinympäristö pitävät näitä erontekoja koko ajan yllä ja keskustelua pitää käydä koko yhteiskunnan tasolla, jotta voitaisiin tunnistaa, mistä sukupuolittuneet opintopolut johtuvat.

Korkeakoulukentällä on huomattu sukupuolen näyttelevän tilastollisesti suurta roolia korkeakoulutuksen suorittaneiden määrässä. Sukupuoli on siis tässäkin tutkimuksessa tärkeä osa analyysia, sillä pyrin kiinnittämään huomiota siihen, onko sukupuoli yhteydessä korkeakouluun kiinnittymiseen. Vipusen aineiston mukaan alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon suoritti ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa vuosina 2010–2018 yhteensä 47 5926 opiskelijaa, joista oli

miehiä 39,3 prosenttia ja naisia täten 60,7 prosenttia. Tilastossa ei oteta kantaa muun sukupuolisten tutkinnon suorittaneiden määrään. Selittäväksi tekijäksi nostetaan korkeakouluissa aloittaneiden naisten korkeampi määrä sekä miesten läpäisyn alhaisempi taso. (Laitinen 2019.) Seuraavassa kuvassa 3 kuvataan yliopiston alempien tutkintojen määrä eri vuosina sukupuolen mukaan.



**Kuva 3.** Yliopistojen alempien tutkintojen määrä eri vuosina sukupuolen mukaan. Opetushallinnon tilastopalvelu 2019.

Sukupuoli näkyy myös koulutusvalinnoissa. Suomessa koulutusvalinnat ovat tulleet yhä sukupuolittuneemmiksi, mikä voidaan nähdä koulutus kentällä suurena haasteena. Koulutusvalinnat eivät välttämättä ole rationaalisia, eli ne eivät liity välttämättä esimerkiksi siihen, minkälaisissa aineissa oppilas on hyvä. Onkin löydetty yhteys sille, että kiinnostuksen, motivaation ja aiemman koulutuksen ainevalinnat määrittävät sukupuolittuneita koulutusvalintoja, mikä taas korostaa sosialisointia ja kasvatuksen merkitystä sukupuolittumisen prosessissa. (Lahtinen, Lauronen & Murto 2021, 10.) Sukupuolittuneiden ammatinvalintojen ilmiön purkaminen ei siis ole vain koulu-sektorin ratkaistava asia vaan koko yhteiskunnan tasolla mietittävä kokonaisuus.

## Ikä

Korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa on tehty viime vuosina mittavia uudistuksia, kuten todistusvalintojen painoarvon kasvattaminen sekä ensikertalaisuuskiintiöiden kasvattaminen. Muutokset

pohjautuvat osittain hallitusohjelman ja korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision tavoitteeseen, että 50 prosenttia 25–34-vuotiasta olisi suorittanut korkeakoulututkinnon vuoteen 2030 mennessä. Vuonna 2018 ikäryhmästä 41 prosenttia oli suorittanut korkeakoulututkinnon. Kansainvälisesti tarkasteltuna Suomi sijoittuu nykyisellä korkeakoulutautuneiden määrällä EU:n keskiarvon tuntumaan ja OECD-maiden osalta keskiarvon alle. (OKM 2019.)

Korkeakouluissa on viime vuosina huomattu viivästystä aloittamisiässä, vaikka koulutuspolitiikka onkin pyrkinyt saamaan nuoret siirtymään toiselta asteelta korkeakouluopintoihin mahdollisimman nopeasti. (Haapamäki 2018). Ensikertalaisten suosiminen ja todistusvalintojen painoarvon kasvattaminen näyttävät kääntäneen tilannetta juuri tavoitteista eriävään suuntaan, sillä moni ei uskalla ottaa ”toiseksi parasta” opiskelupaikkavaihtoehtoa vastaan pelossa menettää mahdollisuus tulla valituksi tulevaisuudessa itselle mieluisimpaan paikkaan. Suurin osa opiskelijoista aloittaa Suomessa opiskelunsa kolme vuotta ylioppilastutkinnon suorittamisen jälkeen. Iän myötä myös opintojen ja työn yhdistäminen on yhä yleisempää, mikä saattaa osaltaan vaikuttaa opintojen pitkittymiseen. (Nummenmaa ym. 2005, 20–21.)

Samalla kun opiskelijavalintauudistuksella pyritään saamaan nuoret mahdollisimman nopeasti korkeakouluopintoihin, tulevaisuudessa koulutuspolitiikka saattaa vaikuttaa siihen, että aikuisena sisään pääsevien määrä pienenee. Aikuisuuden rajana pidetään tyypillisesti 25:tä ikävuotta. Aina ikä ei määritä aikuisuutta, vaan se voi olla myös sidoksissa elämäntilanteeseen. Aikuisilla opiskelijoilla on usein taustallaan aiempia tutkintoja ensimmäisen toisen asteen tutkinnon jälkeen ja heillä on ehkä myös työkokemusta ja perhettä. Identiteettiin vaikuttavat aiemmat opiskelu- ja työkokemukset ja aikuiset opiskelijat voivat kokea olevansa erilaisia kuin tyypilliset lukiosta opiskelemaan päässeet yliopisto-opiskelijat. Aikuisilla opiskelu voi olla tunnepitoisempaa ja henkilökohtaisempaa kuin nuorilla, sillä rakennetaan identiteettiä ja kirjoitetaan omaa elämänkertaa uudelleen. Toisaalta epävarmuuden kokemukset ja toiseuden kokemukset voivat värittää opiskelua. Yliopisto-opiskelijat, joiden vanhemmilla ei ole korkeakoulututkintoa, aloittavat opintonsa keskimäärin neljä vuotta myöhemmin kuin korkeakoulutettujen perheiden lapset. (Nori & Vanttaja 2018, 276–277.)

Aikuisilla korkeakouluopintoihin hakevilla voidaan nähdä olevan useita syitä yliopistokoulutukseen hakeutumiseen ja samalla henkilöllä voi olla useitakin syitä. Yleisenä syynä on halu kehittyä ammatillisesti tai uralla eteneminen koulutuksen avulla. Aikuisena opiskelu saattaa herättää ristiriitaisia tunteita sekä opiskelijalle itselleen että tämän lähipiirille. Aikuisena opiskelua saatetaan pitää työn vieroksumisena tai toisaalta kannustettavana asiana. Joskus aikuisena opiskelu voi olla myös taloudellisesti haastavaa. Opiskelijalle itselleen aikuisena opiskelu voi näyttäytyä ylpeyden aiheena tai toisaalta hän voi tuntea siitä syyllisyyttä. (Nori & Vanttaja 2018, 288.)

### **Perhetausta**

Suomessa on oltu ylpeitä kaikille avoimesta korkeakoulutuksesta. Vanhempien koulutustausta ei ole määrittänyt lapsen koulutustasoa, ja sosiaalinen liikkuvuus on ollut mahdollista. Koulutuksellista liikkuvuutta on esiintynyt molempiin suuntiin. Akateemisesti koulutettujen lapset ovat voineet kouluttautua ammatillisesti ja vastaavasti matalasti koulutettujen vanhempien lapset ovat voineet hakeutua korkeakoulutukseen. Koulutusjärjestelmä on rakennettu niin, että myös ammatillisen perustutkinnon suorittanut voi päätyä vaikka tohtoriopintoihin. (Keski-Petäjä & Witting, 2016.)

Suomessa on myös totuttu siihen, että koulutustaso nousee jatkuvasti. Viime vuosina kuitenkin koulutustason nousu on pysähtynyt, koulutuksen periytyminen on lisääntynyt ja sosiaalinen liikkuvuus on vähentynyt. Koulutusalat ovat pysyneet sukupuolen mukaan melko vahvasti eriytyneinä ja toiset koulutusalat periytyvät vanhemmilta lapsille toisia selkeämmin. Vanhempien korkeakoulutuksen voidaan tällä hetkellä nähdä vaikuttavan erityisesti lasten yliopisto-opintoihin, kun taas ammattikorkeakouluopintoihin ei voida nähdä samanlaista suhdetta. Erityisesti äidin matala koulutus on yhteydessä koulutuksen periytyvyyteen. (Keski-Petäjä & Witting, 2016.) Akateemisesti koulutetun perheen lapsen todennäköisyys osallistua yliopistokoulutukseen on seitsemänkertainen verrattuna ei-akateemisen perheen lapseen. (Käyhkö 2014.)

Yliopistoon pyrkiminen ja yliopistoon päässeiden opintoihin kiinnittyminen voidaan nähdä perhetaustasta periytyvinä valintataipumuksina. Kokeeko opiskelija yliopistokulttuurin itselleen sopivaksi ja onko hän saanut perheeltään kulttuurisia ja sosiaalisia eväitä, joita voi hyödyntää yliopistomaailmassa? Yhteiskuntaluokka vaikuttaa kasvatukseen, elinoloihin, erilaisiin arvotuksiin, malleihin ja muovaa sitä, miten näemme itsemme ja omat mahdollisuutemme. Toiselle omien lähtökohtien sovittaminen erilaisiin koulutusmahdollisuuksiin on helpompaa kuin toisille. Käyhkön (2014) mukaan yliopiston piilo-opetussuunnitelma sekä kouluinstituution rakenteet ja käytännöt uusintavat piilotettua ja hienovaraista vallankäyttöä, jolla ylläpidetään luokkajärjestystä. Eriarvoistavat rakenteet liittyvät usein yliopistolla käytettävään akateemiseen kieleen ja vuorovaiutusmalleihin ja yksilötasolla tämä heijastuu esimerkiksi oman mielen sisäiseksi häpeäksi, epäonnistumisen peloksi, itsesyytöksiksi ja yli- tai alisuorittamiseksi.

Suomessa ei ole tutkittu paljon maahanmuuttotaustaisten nuorten siirtymistä korkeakoulutuksesta toiselle asteelle, mutta vaikuttaa siltä, että toisin kuin monessa muussa maassa, Suomessa maahanmuuttotaustaiset nuoret eivät jatka korkeakoulutukseen yhtä usein kuin valtaväestön nuoret. Kalalahden, Zacheuksen, Laaksosen & Jahnukaisen (2019, 87) mukaan maahanmuuttotaustaisten nuorten valinnat ja opinnot usein viivästyvät verrattuna valtaväestön nuoriin. Voidaankin sanoa, että koulutusmahdollisuudet eivät ole samat valtaväestölle ja maahanmuuttotaustaisille opiskelijoille. (Kalalahti ym. 2019, 78–87) Tämä voidaan nähdä ongelmana myös koulutustavoitteiden suhteen, sillä jotta koulutustasoa saadaan Suomessa nostettua, tulee kiinnittää yhä enemmän huomiota myös maahanmuuttajataustaisten nuorten mahdollisuuksiin siirtyä korkeakoulutukseen mahdollisimman vaivattomasti toiselta asteelta.



## 5 Tutkimuskysymykset ja tutkimuksen toteutus

Tässä pääluvussa kuvaan tutkimuskysymyksiäni, tutkimusmetodologiaa sekä tutkimuksen tekemisen vaiheita ja aineistoa. Tutkimuksen olen tehnyt kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä, mutta yhden avoimen kysymyksen osalta olen teemoitellut vastauksia.

### 5.1 Tutkimuskysymykset

Itä-Suomen yliopiston toisen vuoden opiskelijoille teetetyn kyselytutkimuksen kysymykset ovat nousseet Krausen ja Coatesin (2008) mallin mukaisesta kiinnittymisen mittaristosta (FYEQ), joka on määritellyt tämänkin tutkimuksen teoriapohjaa ja tutkimuskysymyksiä. Krause ja Coates ovat tutkineet erityisesti ensimmäisen vuoden opiskelijoiden kiinnittymistä. Valitsin kuitenkin tässä tutkimuksessa kohteekseni toisen vuoden opiskelijat, sillä pandemian takia näillä toisen vuoden opiskelijoilla ensimmäinen vuosi oli mennyt täysin etäopiskellessa ja halusin nähdä, kuinka tämä epätavallinen ensimmäinen vuosi mahdollisesti näyttäytyi vastauksissa opintoihin kiinnittymisestä toisena opiskeluvuonna.

Ensin keskityn tutkimaan tutkimuskysymyksiä 1 ja 2 ja sen jälkeen etenen tutkimaan kolmatta kysymystä, joka jäsentyy matkan varrella, kun ensimmäisiä kysymyksiä on analysoitu eteenpäin. Tutkimuskysymykseni ovat:

1. Miten toisen vuoden opiskelijat ovat kiinnittyneet opintoihinsa First Year Experience Questionnaire (FYEQ) mittarin mukaan? Onko pandemia-aikana kiinnittyminen ollut mahdollista?
2. Miten opiskelijan sukupuoli, ikä, aiemmat korkeakouluopinnot ja opiskelupaikkakunnalle muuttaminen ovat yhteydessä opintoihin kiinnittymiseen?
3. Millä tavoilla opiskelijat kuvaavat pandemia-ajan opiskeluaan?

Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa siitä, miten yliopistojen kannattaa suunnitella koulutuksiaan, etenkin mikäli koulutuksen järjestämisessä hyödynnetään paljon digitaalisia työkaluja ja mikäli opinnot ovat osittain tai kokonaan etänä. Voisiko tulevaisuudessa ajatella, että myös yliopistokoulutus pystyisi joustavasti tarjoamaan erilaisia polkuja erilaisille opiskelijoille, kuten ammattikorkeakouluissa tehdään? Nähdäänkö tarkoituksenmukaisina esimerkiksi erilaiset polut monimuoto-opiskelijoille ja erilaiset polut ”päiväopiskelijoille”? Etäopiskelijalla tarkoitan tässä tutkimuksessa opiskelijaa, joka ei ole muuttanut yliopistopaikkakunnalle eikä ole asunut opiskelupaikkakunnalla aiemmin.

## 5.2 Tutkimusmenetelmät

Tutkimus on tehty määrällisenä tutkimuksena eli kvantitatiivisilla menetelmillä. Olen analysoinut tutkimukseni laadullisen aineiston, eli avoimet vastaukset, kvalitatiivisella menetelmällä teemoitellen vastaukset. Määrällinen tutkimusmenetelmä tarkastelee tietoa numeerisesti, mikä sopii hyvin tämän tutkimuksen aineiston käsittelyyn, sillä käytössäni on numeerinen aineisto opiskelijoiden vastauksista alkuohjaukselyyn.

Tilastollisessa päättelyssä voidaan käyttää tulosten tulkinnan apuna erilaisia tunnuslukuja ja niiden jakaumia sekä niiden keskinäisiä suhteita. Yhtenä yleisimpinä tunnuslukuista on keskiarvo, jonka laskeminen edellyttää, että tulokset on mitattu välimatka-asteikolla. Käytänkin tutkimuksessani jonkin verran juuri keskiarvon avulla tehtyä vastausten tulkintaa, sillä tämä on helppo tapa saattaa tulokset helposti ymmärrettävään muotoon. Keskiarvoa ei kuitenkaan voi käyttää yksinään, sillä aritmeettinen keskiarvo on herkkä poikkeaville mittaustuloksille. Apuna tulkinnassa voikin käyttää hajontalukuja, joista käytän keskihajontaa. Keskihajonta ilmoittaa havaintojen keskimääräisen etäisyyden jakauman keskiarvosta. (Nummenmaa 2004, 52–62.)

Tutkimusprosessin puolueettomuutta edesauttaa tutkittavan ja tutkijan etäinen suhde ja se että, yksittäinen vastaaja ei vaikuta liialti tutkimuksen tuloksiin, koska aineisto on suuri (Vilkkä 2007, 16). Tässä tutkimuksessa aineisto on suuri (626 opiskelijaa), ja tutkijana uskon olevani melko

puolueeton, sillä en ole esimerkiksi Itä-Suomen yliopiston henkilökuntaan kuuluva. Haluan kuitenkin nostaa esiin myös oman taustani tutkijana, sillä tämä saattaa osaltaan vaikuttaa tutkimuksen tekemiseen. En ole itse muuttanut opiskelupaikkakunnalle opintojen takia vaan teen opin-  
toja mahdollisuuksien mukaan etänä, perheen ja yläkoulun oppilaanohjaajan työn ohessa, mikä saattaa vaikuttaa omaan kiinnostukseeni siitä, että onko mahdollista kiinnittyä opiskelijaksi näin ”etäopiskelijana”, jolla on tiivis vertaisryhmä samankaltaisessa tilanteessa opiskelevien kanssa.

Avointen kysymysten osalta käytän analyysimenetelmänä teemoittelua. Teemoittelussa nähdään korostuvan se, mitä teemasta on aineistossa sanottu. Aineisto pelkistetään ja jätetään jäljelle asiat, jotka tutkijaa kiinnostavat. Sen jälkeen aineisto ryhmitellään ja katsotaan keskenään samanlaisia ja erilaisia ilmauksia. Nämä käsitteet sitten pelkistetään ja ryhmitellään eri teemojen alle. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 93, 110–111.)

Avoimia vastauksia saatiin tässä tutkimuksessa käytetyn kysymyksen osalta 170. Kysymys kuului kyselyn kohtaan ”Opiskelun alku” ja kysyttiin, ”Mitä muuta haluaisit kertoa ensimmäisen vuoden opiskelukokemuksestasi/tyytyväisyydestä nykyisissä opinnoissa?” Vastaukset toivat lisää tietoa erityisesti pandemia-ajan kokemuksista etäopinnoissa, joten pidin tärkeänä ottaa ne osaksi tutkimustani.

Teemoittelussa aineistosta voidaan nostaa esiin tutkimusongelmaa valaisevia teemoja (Eskola & Suoranta 1998, 175–176). Pyrin tässä tutkimuksessani tuomaan esiin aineistosta poimintoja, jotka havainnollistavat sekä teemojen muodostumista että vastaavat opiskelijoiden kokemuksiin pandemia-ajan opinnoista.

### 5.3 Aineiston kerääminen

Tutkimuksen aineisto on kerätty Itä-Suomen yliopiston opiskelijoilta verkossa tapahtuvalla kyselyllä. Kysely on lähetetty suomenkielisten koulutusten kandidaatti- ja maisterivaiheen opiskelijoille ja kyselyllä saadulla palautteella Itä-Suomen yliopisto pyrkii tarttumaan opiskelijoiden oh-

jauksen ja tuen tarpeisiin opintojen alkuvaiheessa. Kyselystä vastasi Itä-Suomen yliopiston ohjauksen koulutus ja Opintopalveluiden Tulopalvelut (uusien opiskelijoiden tuutorointi ja orientatio).

Kysely on ollut auki 18.10.2021 – 24.10.2021. Samaan aikaan teetettiin kysely myös ensimmäisen vuoden opiskelijoille, mutta näitä vastauksia en tässä tutkimuksessani käsittele. Halusin tutkia erityisesti toisen vuoden opiskelijoita, koska halusin, että opiskelijoilla olisi hiukan jo enemmän kokemusta opinnoista kuin ensimmäisen vuoden opiskelijoilla. Kysely on myös toteutettu pandemia-ajan pitkittyessä, minkä takia toisen vuoden opiskelijoiden vastausten tutkiminen tuntuu tärkeältä, sillä he ovat tässä kohtaa opiskelleet koko tutkintonsa pandemia-aikana.

Aineisto säilytetään tutkimuksen teon ajan ja se on tallennettuna salasanalla suojatulle verkkolevyllä. Tämän tutkimuksen tekijällä ei ole pääsyä kyselyyn vastanneiden henkilötietoihin, joten vastaajien anonymiteetti on turvattu.

## 5.4 Aineiston analysoiminen

Tämän tutkimuksen määrällinen aineisto analysoitiin SPSS-ohjelmalla tilastollisilla menetelmillä.

Krausen ja Coatesin (2008) (myös Zhoc ym. 2018) FYEQ mittarin pohjalta Itä-Suomen yliopiston toisen vuoden opiskelijoille teetettyyn kyselyyn on valittu kuusi tutkittavaa osa-alueita: Digitaalisissa ympäristöissä toimiminen, opiskelumotivaatio, vuorovaikutus yliopiston henkilökunnan kanssa, vertaisryhmässä opiskelu, opintojen ulkopuoliset aktiviteetit sekä tunne yliopisto-opiskelijana olosta. Tulokset on raportoitu väittämien prosenttijakaumien, frekvenssijakaumien, keskiarvojen ja keskihajontojen avulla.

Jokaisesta neljästä osa-alueesta muodostettiin erillinen summamuuttuja, joka koostui kyseisen osa-alueen väittämistä. Summamuuttujien avulla voitiin tiivistää kiinnittymisen osa-alueita yhdeksi muuttujaksi ja näin pystyttiin vähentämään käsiteltävien muuttujien määrää. Osien sisäistä johdonmukaisuutta mitattiin Cronbachin alfa -kertoimella.

## 5.5 Vastaajajoukko

Tutkimukseen osallistui 626 opiskelijaa, joista naisia oli 485, miehiä 123, muuta sukupuolta 10 ja 8 ei halunnut kertoa. Syntymävuodeltaan vastaajat olivat välillä 1947–2002. Suurin joukko vastaajista on syntynyt vuonna 2000 eli he olivat 21-vuotiaita. Vastaajat on jaettu ikäryhmiin aineiston analysoimista varten ja heistä on muodostettu seuraavat ikäryhmät:

**Taulukko 1.** Ikäryhmät

Ikäryhmät	Määrä	Prosentti
19–20	104	16,6
21–25	304	48,6
26–34	107	17,1
35–44	66	10,5
45–	45	7,2
<b>Yhteensä</b>	626	

Opiskelijat on jaettu myös tiedekunnittain seuraavasti:

**Taulukko 2.** Vastaajien tiedekunnat

	Vastaajat	Prosentti
Filosofinen tiedekunta (FILO)	208	33 %
Yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiedekunta (YHKA)	196	31 %
Terveystieteiden tiedekunta (TT)	161	26 %
Luonnontieteiden ja metsätieteiden tiedekunta (LUMET)	61	10 %
<b>YHTEENSÄ</b>	626	

Filosofisen tiedekunnan opiskelijoita on vastannut kyselyyn prosentuaalisesti eniten, lähes yhtä monta vastaajaa on yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiedekunnasta. terveystieteiden tiedekunnasta vastaajia oli aavistuksen vähemmän kuin kahdesta aiemmasta ja prosentuaalisesti vastaajista selvästi pienin osa oli luonnontieteiden tiedekunnan opiskelijoita.

**Taulukko 3.** Oletko muuttanut yliopistopaikkakunnalle (Kuopio/Joensuu) opintojen aloittamisen vuoksi?

	Vastaajat	Prosentti
En, olen kotoisin tai asuin jo aiemmin yliopistopaikkakunnalla	116	18,5
En, asun edelleen pääsääntöisesti kotipaikkakunnallani (muualla kuin opiskelupaikkakunnalla)	132	21,1
Kyllä	378	60,4
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>626</b>	<b>100,0</b>

Yliopistopaikkakunnalle Itä-Suomen yliopiston jommallekummalle kampukselle Kuopioon tai Joensuuhun on muuttanut 60,4 prosenttia vastaajista. Aiemmin yliopistopaikkakunnalla asui 18,5 prosenttia vastaajista ja reilu viidennes vastaajista asuu edelleen muualla kuin opiskelupaikkakunnalla. Vastaajamääriltään otos on melko kattava kaikkien näiden ryhmien osalta, kun haluan tutkia kolmatta tutkimuskysymystäni digitaalisesta kiinnittymisestä.

**Taulukko 4.** Aiempi kokemuksesi korkeakouluopinnoista

	Määrä	Prosentti	Kumulatiivinen prosentti
Minulla ei ole aiempaa kokemusta korkeakouluopinnoista	319	51	51
Olen suorittanut opintoja avoimessa yliopistossa	102	16,3	67,3
Olen suorittanut opintoja avoimessa ammattikorkeakoulussa	3	0,5	67,7

Olen suorittanut opintoja ammattikorkeakoulussa	97	15,5	83,2
Olen suorittanut opintoja yliopistossa	105	16,8	100
<b>Total</b>	<b>626</b>	<b>100</b>	

Korkeakouluopinnoista kokemusta ei ole noin puolella (51 prosenttia) 626 vastaajasta. Yliopistossa, avoimessa yliopistossa sekä ammattikorkeakoulussa on opiskellut kaikissa lähes sama määrä, n. 100 vastaajaa, kun taas avoimessa ammattikorkeakoulussa on opiskellut vain 3 vastaajaa.

Seuraavissa luvuissa avaan tarkemmin kiinnittymisen mittareista nousseita teemoja ja niistä saatuja tuloksia.

## 6 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tässä tutkimuksessa tarkastelen toisen vuoden opiskelijoiden kiinnittymistä yliopisto-opintoihin pandemia aikana, jolloin erityisen tärkeässä roolissa voidaan nähdä olevan digitaalisessa ympäristöissä toimimisen mittari, jota tarkastelen ensimmäisenä. Tämän jälkeen tarkastellaan muita kiinnittymisen osa-alueita, joita ovat opiskelumotivaatio, vuorovaikutus yliopiston henkilökunnan kanssa, vertaisryhmässä opiskelu, opintojen ulkopuoliset aktiviteetit ja tunne yliopisto-opiskelijana olosta. Tämän pääluvun alaluvuissa tarkastelen näiden mainittujen kiinnittymisen osa-alueiden summamuuttujien keskiarvoja ja keskihajontoja. Tarkastelen myös yksittäisten kysymysten keskiarvoja ja keskihajontoja, havainnollistaen niitä myös taulukoilla.

**Taulukko 5.** Kaikkien kiinnittymisen mittareiden keskeiset tunnusluvut (asteikolla 1–5)

	Summamuuttuja	Keskihajonta	Cronbachin alpha
Digitaalisissa ympäristöissä toimiminen	4,1	0,8	0,67
Opiskelumotivaatio	4,1	0,7	0,88
Vuorovaikutus yliopiston henkilökunnan kanssa	3,6	0,8	0,81
Vertaisryhmässä opiskelu	3	1,3	0,89
Opintojen ulkopuoliset aktiviteetit	3,1	1,1	0,75
Tunne yliopisto-opiskelijana olosta	3,9	0,8	0,7

Taulukko 5 kuvaa tarkasteltavat kiinnittymisen mittarit, näiden summamuuttujat, keskiarvot ja cronbachin alfaat. Kiinnittymisen eri osa-alueista suurimmat keskiarvot ja pienimmät hajonnat ovat digitaalisissa ympäristöissä toimimisen, opiskelumotivaation ja tunne yliopisto-opiskelijana olosta summamuuttujien osalta. Seuraavissa luvuissa tarkastelen näitä tarkemmin.



## 6.1 Digitaalisissa ympäristöissä toimiminen

Taulukkoon 6 on koottu digitaalisissa ympäristöissä toimimisen osa-alueen vastaukset. Krause ja Coates (2008, 502) kuvaavat tämän osa-alueen tuovan tietoa kolmesta erillisestä alueesta, jolla ensimmäisen vuoden opiskelijat toimivat verkossa. Ensimmäiset kysymykset kuvaavat verkon ja tietokoneohjelmistojen käyttöä oppimisen tukena ja mahdollisuutena käyttää näiden tarjoamia oppimisresursseja. Toinen ryhmä keskittyy tieto- ja viestintäteknologian rooliin itsenäisen ja oma-aloitteisen oppimisen edistämässä. Kolmas ulottuvuus tällä asteikolla on kommunikointi ja yhteisön rakentaminen tieto- ja viestintäteknikan avulla.

**Taulukko 6.** Digitaalisissa ympäristöissä toimiminen (1=Täysin eri mieltä, 5=Täysin samaa mieltä)

	Keskiarvo	Keskihajonta
Hyödynnän internetiä säännöllisesti opinnoissani	4,8	0,5
Verkossa (internetissä) tarjolla olevat sovellukset ja materiaalit tukevat opiskeluani	4,3	0,8
Hyödynnän opintojaksojen tarjoamia verkkoresursseja ja -linkkejä säännöllisesti	3,6	1,1
Toisten opiskelijoiden kanssa on ollut helppo työskennellä verkossa	3,4	1,1
Pidän säännöllisesti yhteyttä opiskelukavereihin verkossa tai digitaalisten sovellusten avulla	3,3	1,4
Hyödynnän verkossa tarjolla olevia ohjausresursseja avun saamiseksi opiskeluun	2,8	1,1
Pidän säännöllisesti yhteyttä opettajiin verkossa tai digitaalisten sovellusten avulla	2,5	1,1

Digitaalisissa ympäristöissä toimimisen (Online Engagement scale) summamuuttujan keskiarvo on 4,1 asteikolla 1–5, jossa 1 on heikko ja 5 on vahva. Kiinnittyminen tällä mittarilla mitattaessa näyttää olevan selkeästi keskimääräistä vahvempaa. Keskihajonta on 0,8. Cronbachin alpha on

0,67, jonka voidaan tulkita olevan juuri ja juuri riittävä, jotta summamuuttujaa voidaan pitää luotettavana ja tuloksia voidaan tulkita. Yksittäisten kysymyksien keskiarvot vaihtelivat välillä 2,5 ja 4,8 ja keskihajonta nousee 1,1–1,5:een kysymyksissä, joissa summamuuttujan keskiarvo on alle 3,6. Tulosten perusteella näyttää siltä, että digitaalisia työkaluja hyödynnetään opinnoissa, mutta yhteydenpidossa muihin opiskelijoihin, opettajiin tai ohjauspalveluihin kysymyksissä esiintyy enemmän vaihtelua ja tulokset viittaavat heikompaan kiinnittymiseen näillä osa-alueilla.

## 6.2 Opiskelumotivaatio

Taulukkoon 7 on koottu opiskelumotivaatio osa-alueen vastaukset. Tämä kysymysosio kuvaa opiskelijoiden vastauksia opiskelumotivaatiostaan ja se myös tutkii opiskelijoiden näkemyksiä siitä, missä määrin opiskeltava opintoala tarjoaa opiskelijalle henkistä stimulaatiota ja haastetta. (Krause & Coates 2008, 502).

**Taulukko 7.** Opiskelumotivaatio (1=Täysin eri mieltä, 5=Täysin samaa mieltä)

	Keskiarvo	Keskihajonta
Nautin opintojen tarjoamasta älyllisestä haasteesta	4,11	0,8
Pidän opiskelua palkitsevana	4,11	0,8
Pidän opintoalaani älyllisesti stimuloivana	4,18	0,8
Olen yleensä motivoitunut opiskelemaan	3,77	1,0
Opetus ruokkii mielenkiintoani opiskeltaviin aiheisiin	3,98	0,9

Opiskelumotivaatio (Cognitive engagement scale) on myös hyvällä tasolla. Summamuuttujan keskiarvo on 4,1 ja keskihajonta 0,7. Cronbachin alpha on 0,88, joka kertoo summamuuttujan hyvästä reliabiliteetista. Tämä kertoo kokonaisuudessaan jokseenkin vahvasta opiskelumotivaatiosta. Erityisesti esiin nousi, että kokonaisuudessaan opiskelijat pitävät tutkimuksen mukaan opintoalaansa älyllisesti melko stimuloivana, nauttivat älyllisestä haasteesta ja pitävät opiskelua

palkitsevana. Kaikissa näissä vastauksissa oli keskiarvo yli 4 (asteikolla 1–5) ja keskihajonta oli n. 0,8. Kiinnittyminen on siis tämän mittarin osalta melko vahvaa. Vähiten samaa mieltä oltiin kysymyksen ”Olen yleensä motivoitunut opiskelemaan” kanssa, jonka keskiarvo oli 3,77 ja keskihajonta melko suurta muihin kysymyksiin verrattuna (1,03).

### 6.3 Vuorovaikutus yliopiston henkilökunnan kanssa

Taulukkoon 8 on koottu vuorovaikutus yliopiston henkilökunnan kanssa osa-alueen vastaukset. Tämä kysymysosio kuvastaa akateemisen henkilöstön kriittistä roolia ensimmäisen vuoden opiskelijoiden kiinnittymisessä opintoihinsa ja koko oppimisyhteisöön. Tässäkin osa-alueessa on tutkimuksessa voitu erottaa kolme näkökulmaa. Ensimmäisenä opiskelijoiden käsitykset opetushenkilöstön kiinnostuksesta opiskelijoiden edistymiseen. Tämä voi näkyä opetushenkilöstön empaattisena asenteena ja kiinnostuksena oppilaitaan kohtaan. Toinen näkökulma liittyy opetushenkilökunnan antamaan palautteeseen, mikä onkin tärkeä osa opiskelijan oppimisprosessia. Viimeisenä opiskelijoiden käsitys opetushenkilökunnan pedagogisista taidoista ja innostus opettavaa ainetta kohtaan. Vuorovaikutuksella yliopiston henkilökunnan kanssa on suuri rooli opiskelijatytyväisyyttä ja oppimisyhteisöön kuulumista tutkittaessa. (Krause & Coates 2008, 501.)

**Taulukko 8.** Vuorovaikutus yliopiston henkilökunnan kanssa (1=Täysin eri mieltä, 5=Täysin samaa mieltä)

	Keskiarvo	Keskihajonta
Opettajat haluavat aidosti ymmärtää opiskeluuni liittyviä haasteita	3,4	1,3
Opettajat ovat kiinnostuneita edistymisestääni	3,1	1,1
Saan opettajiltani hyödyllistä palautetta kehittymisestääni	2,9	1,2
Opettajat ovat yleensä käytettävissä opiskelutehtäviin/työkentelyyni liittyvissä kysymyksissä	3,9	0,9

Uskon, että ainakin joku opettajistani tuntee minut nimeltä	2,9	1,5
Suurin osa opettajista on helposti lähestyttäviä	4,0	0,8
Opettajat ovat innostuneita opettamistaan aiheista	4,2	0,7
Opettajat ovat alusta asti viestineet selkeästi, mitä opiskelijalta odotetaan	3,6	0,9

Vuorovaikutus yliopiston henkilökunnan kanssa (Social engagement with teacher scale) viittaa tämän mittarin valossa hyvään kiinnittymiseen. Keskiarvo summamuuttujalle 3,6 ja keskihajonta 0,8. Cronbachin alpha on 0,81. Luotettavuus on hyvällä tasolla. Keskihajonta on yksittäisten kysymysten osalta melko suurta ja huomion herättää kysymys ”Uskon, että ainakin joku opettajistani tuntee minut nimeltä”, jossa keskiarvo on jo hiukan heikon puolella ja vastausten hajonta on suuri. Selkeästi vahvana nähdään opettajien innostus opettamistaan aineista.

#### 6.4 Vertaisryhmässä opiskelu

Taulukkoon 9 on koottu vertaisryhmässä opiskelu -mittariston vastaukset. Vertaisryhmässä opiskelu on tärkeä osa kiinnittymistä ja yliopisto-opiskelua, sillä tiedon rakentumiseen vaikuttaa tiedon rakentuminen yhdessä vertaisten kanssa keskustelemalla (Krause & Coates 2008, 501).

**Taulukko 9.** Vertaisryhmässä opiskelu (1=Täysin eri mieltä, 5=Täysin samaa mieltä)

	Keskiarvo	Keskihajonta
Työstän säännöllisesti hankalia kurssisisältöjä yhdessä opiskelutovereideni kanssa	2,6	1,4
Keskustelen säännöllisesti toisten opiskelijoiden kanssa opintoihin liittyvistä asioista	3,3	1,4
Opiskelen säännöllisesti toisten opiskelijoiden kanssa	2,5	1,4
Tunnen itseni osaksi opintoihin sitoutuneiden opiskelijoiden ryhmää	3,1	1,4

Vertaisryhmässä opiskelu (Peer engagements scale) näyttäyty aiempia teemoja hieman heikompana kiinnittymisen ulottuvuutena tulosten perusteella. Cronbachin alpha on 0,89, joten reliabilitteetti on hyvä. Summamuuttujan keskiarvo 3. Keskihajonta 1,3, joten keskihajonta on melko suurta eli vastaajilla on varsin erilaiset näkemykset asiasta. Nimenomaan säännöllinen opiskelu yhdessä opiskelutovereiden kanssa on saanut heikoimmat tulokset. Tämä juontaa varmasti juurensa pandemia-aikaan ja siihen, että opinnot ovat olleet suurimmaksi osaksi etänä, jolloin esimerkiksi yhdessä opiskelu on jäänyt vähemmälle.

## 6.5 Opintojen ulkopuoliset aktiviteetit

Taulukkoon 10 on koottu opintojen ulkopuoliset aktiviteetit -mittariston vastaukset. Opintojen ulkopuoliset aktiviteetit -mittarin vastaukset ovat Krausen ja Coatesin (2008, 502–503) mukaan yhteydessä kiinnittymisen lisäksi siihen, kokeeko opiskelija kuuluvansa yliopistoyhteisöön.

**Taulukko 10.** Opintojen ulkopuoliset aktiviteetit (1=Täysin eri mieltä, 5=Täysin samaa mieltä)

	Keskiarvo	Keskihajonta
Minun on helppo tutustua uusiin ihmisiin yliopistolla	2,9	1,3
Olen saanut vähintään yhden tai kaksi läheistä ystävää yliopistossa	3,3	1,7
Olen aktiivisesti mukana yliopiston ulkopuolisissa tapahtumissa (esim. kulttuuri, urheilu tms.)	2,5	1,5
Olen kiinnostunut yliopiston järjestämistä ulkopuolisista aktiviteeteista tai palveluista	3,0	1,3

Opintojen ulkopuoliset aktiviteetit -teemasta (Beyond-class engagement scale) kiinnittymisen tulkintohin liittyvät tulokset ovat melko samat kuin edellisessä eli tulos on kohtalainen. Summamuuttujan keskiarvo on 3,1 ja keskihajonta 1,1. Cronbachin alpha 0,75, joka voidaan nähdä reliabiliteetiltaan hyvänä. Pandemia-aika todennäköisesti värittää myös tätä teemaa, ja muihin kohtiin verrattuna muita tämän osa-alueen kysymyksiä matalampi tulos on yliopiston ulkopuolisiin

tapahtumiin osallistumisella. Tämän osa-alueen parhaat tulokset on saanut kysymys ”olen saanut vähintään yhden tai kaksi läheistä ystävää yliopistossa”. Toki keskihajonta on tässä suurta, eli tämän osalta tulokset vaihtelevat paljon.

## 6.6 Tunne yliopisto-opiskelijana olosta

Taulukkoon 11 on koottu tunne yliopisto-opiskelijana olosta osa-alueen vastaukset. Tämä osa-alue tietyllä lailla vielä kokoaa yhteen kiinnittymiseen liittyviä teemoja ja tämä onkin tärkeä osa-alue kiinnittymistä mitattaessa.

**Taulukko 11.** Tunne yliopisto-opiskelijana olosta (1=Täysin eri mieltä, 5=Täysin samaa mieltä)

	Keskiarvo	Keskihajonta
Minusta on hienoa olla yliopisto-opiskelija	4,3	0,8
Yliopisto-opiskelu on vastannut odotuksiani	3,6	1,0
Tunnen kuuluvani yliopistoyhteisöön	3,3	1,2
Pidän kampuksella olemisesta	3,7	1,1

Tunne yliopisto-opiskelijana olosta -teeman (Affective engagement scale) keskiarvo kertoo kiinnittymisestä tähän ulottuvuuteen. Summamuuttujan keskiarvo on 3,9 ja keskihajonta 0,8. Cronbachin alpha on 0,70 ja reliabiliteetti on vielä kohtalainen. Tässä mittarissa keskiarvoltaan korkeimmat tulokset olivat kysymyksen kohdalla ”minusta on hienoa olla yliopisto-opiskelija”. Keskiarvoltaan kohtalaiset (ka 3,3) tulokset tulivat myös yliopistoyhteisöön kuulumisen tunteesta, johon olisi voinut luulla pandemia-ajan vaikuttaneen enemmänkin. Kuitenkin keskihajonta on melko suurta tämän kysymyksen kohdalla muihin teeman keskihajontoihin verrattuna.

## 6.7 Vertailu aiempaan tutkimukseen

Sorriin (2021) tutkimuksessa yliopistoon kuulumisen summamuuttujan keskiarvo on ollut 3,7 ja keskihajonta 0,9. Yllättävää onkin, että nyt pandemia-aikana tutkittaessa tulos osoittaa tämän teeman osalta jopa vahvempaa kiinnittymistä kuin ennen pandemiaa.

Sorriin (2021) tutkimuksessa muiden teemojen keskiarvot eivät juuri eroa tämän tutkimuksen tuloksista. Tämä tietyllä tavalla yllättää, sillä oletin pandemia-ajan vaikuttavan kielteisemmin tuloksiin yliopistoon kiinnittymisen suhteen. Onko sitten kuitenkin niin, että toisissa ryhmissä kiinnittyminen on mahdollistunut etäopintojen takia, kun sitten taas toisiin ryhmiin se on vaikuttanut negatiivisesti, mikä taas tasaisi eroa aiempaan vuoteen? Onko kiinnittyminen ollut mahdollista erityyppisille ryhmille kuin aiemmin?

**Taulukko 12.** Sorriin (2021) tutkimuksen summamuuttujat tutkituista kiinnittymisen mittareista

	Summamuuttuja	Keskihajonta
Yliopistoyhteisöön kuuluminen	3,7	0,9
Yliopisto-opintojen alun kiinnittyminen	4,0	0,6
Oppiaineen henkilökunnan tuki opintoihin	3,6	0,7
Opiskelumotivaatio	4,1	0,6

## 7 Kiinnittymisen ulottuvuudet suhteessa opiskelijoiden taustoihin

### 7.1 Miesten ja naisten kiinnittymisen tulokset eivät eroa merkittävästi toisistaan

Sukupuolen osalta päädyin tekemään T-testin kaikkien kiinnittymisen osa-alueiden summamuuttujille, sillä t-testillä voidaan helposti selvittää, mikäli kaksi ryhmää eroaa toisistaan jollain tavalla (Nummenmaa 2004, 160.)

Taulukkoon 13 on koottu kiinnittymisen kuuden eri osa-alueen tulokset sukupuolittain ja niistä on kerätty määrät, keskiarvot ja keskihajonta.

**Taulukko 13.** T-testi sukupuolen ja kiinnittymisen välisestä suhteesta.

	Sukupuoli	Määrä	Keskiarvo	Keskihajonta	p-arvo (Sig)
<b>Opiskelumotivaatio</b>	Nainen	485	4,08	,727	0,137
	Mies	123	4,01	,873	
<b>Tunne yliopisto-opiskelijana olosta</b>	Nainen	485	3,87	,793	0,435
	Mies	123	3,88	,883	
<b>Digitaalisissa ympäristöissä toimiminen</b>	Nainen	485	3,54	,643	0,037
	Mies	123	3,42	,768	
<b>Vuorovaikutus yliopiston henkilökunnan kanssa</b>	Nainen	485	3,52	,748	0,076
	Mies	123	3,76	,739	
<b>Vertaisryhmässä opiskelu</b>	Nainen	485	3,03	1,266	0,777
	Mies	123	2,94	1,276	
<b>Opintojen ulkopuoliset aktiviteetit</b>	Nainen	485	3,08	1,134	0,405
	Mies	123	3,02	1,127	



T-testin p-arvo ((Sig (2-tailed) on kaikkien kiinnittymisen osa-alueiden osalta yli 0,05 paitsi digitaalisissa ympäristöissä toimimisen osalta. Muut ryhmät eivät poikkea tilastollisesti merkitsevästi toisistaan (Nummenmaa 2004,166).

## 7.2 Ikä vaikuttaa joissain kiinnittymisen osa-alueissa kiinnittymisen tapaan

Seuraavaksi tarkastelen yksisuuntaisella varianssianalyysillä (Anova) yhden ryhmittelymuuttujan vaikutusta jatkuvan muuttujan vaihteluun. Varianssianalyysia voi käyttää ryhmäkeskiarvojen väliseen vertailuun, kun ryhmiä on enemmän kuin yksi (Nummenmaa 2004, 200).

Tarkastelen iän suhdetta kiinnittymiseen. Ikäryhmät ovat 19–20, 21–25, 26–34, 35–44 sekä yli 45 vuotiaat. On hyvä huomioida, että noin puolet vastaajista (304 opiskelijaa) kuuluu ikäluokkaan 21–25, mikä saattaa osaltaan vaikuttaa tuloksiin. Esimerkiksi yli 45-vuotiaissa vastaajia oli merkittävästi pienempi määrä kuin nuoremmissa ikäluokissa (yhteensä 45 opiskelijaa).

Seuraavassa taulukossa 14 kuvataan tuloksia iän ja kiinnittymisen varianssianalyysillä. Tulokset kuvaavat ikäluokittain kuuden kiinnittymisen osa-alueen tuloksia keskiarvolla ja keskihajonnalla analysoituna.

**Taulukko 14.** Kiinnittymisen ja iän varianssianalyysi (1=Täysin eri mieltä, 5=Täysin samaa mieltä)

	Ikäryhmä	Määrä	Keskiarvo	Keskihajonta
<b>Opiskelumotivaatio</b>	19–20	104	3,79	,784
	21–25	304	3,99	,796
	26–34	107	4,17	,733
	35–44	66	4,32	,636
	45-	45	4,38	,614
	Total	626	<b>4,05</b>	,774
<b>Tunne yliopisto-opiskelijana olosta</b>	19–20	104	3,88	,797
	21–25	304	3,93	,861
	26–34	107	3,66	,824
	35–44	66	3,85	,769
	45-	45	3,67	,707
	Total	626	<b>3,85</b>	,829
<b>Digitaalisissa ympäristöissä toimiminen</b>	19–20	104	3,53	,607
	21–25	304	3,42	,695
	26–34	107	3,63	,666
	35–44	66	3,61	,653
	45-	45	3,64	,743
	Total	626	<b>3,51</b>	,679
<b>Vuorovaikutus yliopiston henkilökunnan kanssa</b>	19–20	104	3,49	,710
	21–25	304	3,55	,752
	26–34	107	3,59	,776
	35–44	66	3,70	,764
	45-	45	3,62	,806
	Total	626	<b>3,57</b>	,754
<b>Vertaisryhmässä opiskelu</b>	19–20	104	3,23	1,248
	21–25	304	3,15	1,289
	26–34	107	2,68	1,170

	35–44	66	2,50	1,180
	45-	45	2,69	1,184
	Total	626	<b>2,98</b>	1,269
<b>Opintojen ulko- puoliset aktivitee- tit</b>	19–20	104	3,16	1,098
	21–25	304	3,41	1,120
	26–34	107	2,66	,999
	35–44	66	2,35	,886
	45-	45	2,29	,727
	Yhteensä	626	<b>3,05</b>	1,132

Tästä taulukosta voidaan huomata, että opiskelumotivaatio kasvaa vanhemmissa ikäluokissa nousten koko ajan seuraavaan ikäluokkaan siirryttäessä. Tunne yliopisto-opiskelijana olosta on vahvimmillaan 21–25-vuotiaiden keskuudessa, mikä ehkä selittänee tämän ikäryhmän jo tottumisella mahdolliseen kotoa poissa asumiseen, mutta tämä ryhmä ei välttämättä ole kiinnittynyt vahvasti vielä työ tai perhe-elämään, joka saattaa olla tapahtunut vanhemmassa ikäryhmässä. Ikäryhmittäiset erot eivät tämän kysymyksen osalta kuitenkaan olleet kovin suuria.

Vertaisryhmässä opiskelu on selvästi aktiivisinta nuoremmissa ikäluokissa, ollessaan alhaisimmillaan 35–44-ikäluokassa. Keskihajonta on tämän osion vastauksissa melko paljon. Tämän saattaa selittää juuri omien vertaisryhmien löytyminen ensisijaisesti yliopistosta, kun taas mahdollisen työssäkäynnin ja yliopiston yhdistävien oppilaiden vertaisryhmät eivät välttämättä ole niin sidoksissa yliopistolle tai opiskeluajat ovat tiukemmin aikataulutettuja.

Opintojen ulkopuoliset aktiviteetit -mittarin keskiarvo on selvästi vahvinta 21–25-vuotiaiden keskuudessa ja tämän jälkeen pudoten opiskelijoiden iän kasvaessa. Varsinkin nuoremmissa ikäluokissa näkyy paljon hajontaa tässä osa-alueessa. Tämän voi selittää se, että nuorten opiskelijoiden vapaa-ajan aktiviteetit ja vertaisryhmät ovat usein tiiviisti yliopistolla ja opintojen ulkopuoliset aktiviteetit ovat vahva opintoihin kiinnittäjä, toisin kuin vanhemmilla ikäryhmillä.

Vuorovaikutus yliopiston henkilökunnan kanssa oli melko samalla tasolla ikäryhmästä riippumatta, eivätkä erot olleet merkitseviä. Muiden ryhmien p-arvo (sig) on pienempi kuin 0,05 paitsi vuorovaikutus yliopiston henkilökunnan kanssa. Näiden ryhmien välillä on siis tilastollisesti merkitseviä eroja. (Liite 2).

### 7.3 Yliopistokaupunkiin muuttamisella on yhteys kiinnittymiseen

Seuraavaksi katsoin eri kiinnittymisen osa-alueiden summamuuttujien ja yliopistokaupunkiin muuttamisen suhdetta varianssianalyysillä. Tämä on tärkeä alaluku tutkittaessa etäopiskelun suhdetta lähiopiskeluun ja sitä, onko niillä eroa.

**Taulukko 15.** Oletko muuttanut opiskelupaikkakunnalle? (1=Täysin eri mieltä, 5=Täysin samaa mieltä)

		Määrä	Keskiarvo	Keskihajonta
<b>Opiskelumotivaatio</b>	En, olen kotoisin tai asuin jo aiemmin yliopistopaikkakunnalla	116	4,05	,767
	En, asun edelleen pääsääntöisesti kotipaikkakunnallani (muualla kuin opiskelupaikkakunnalla)	132	4,36	,632
	Kyllä	378	3,94	,794
	Yhteensä	626	<b>4,05</b>	,774
<b>Tunne yliopisto-opiskelijana olost</b>	En, olen kotoisin tai asuin jo aiemmin yliopistopaikkakunnalla	116	3,78	,873

	En, asun edelleen pääsääntöisesti kotipaikkakunnallani (muualla kuin opiskelupaikkakunnalla)	132	3,74	,737
	Kyllä	378	3,90	,842
	Yhteensä	626	<b>3,85</b>	,829
<b>Digitaalisissa ympäristöissä toimiminen</b>	En, olen kotoisin tai asuin jo aiemmin yliopistopaikkakunnalla	116	3,47	,691
	En, asun edelleen pääsääntöisesti kotipaikkakunnallani (muualla kuin opiskelupaikkakunnalla)	132	3,77	,664
	Kyllä	378	3,43	,661
	Yhteensä	626	<b>3,51</b>	,679
<b>Vuorovaikutus yliopiston henkilökunnan kanssa</b>	En, olen kotoisin tai asuin jo aiemmin yliopistopaikkakunnalla	116	3,50	,786
	En, asun edelleen pääsääntöisesti kotipaikkakunnallani (muualla kuin opiskelupaikkakunnalla)	132	3,68	,775
	Kyllä	378	3,55	,735
	Yhteensä	626	<b>3,57</b>	,754
<b>Vertaisryhmässä opiskelu</b>	En, olen kotoisin tai asuin jo aiemmin yliopistopaikkakunnalla	116	2,78	1,209

	En, asun edelleen pääsääntöisesti kotipaikkakunnallani (muualla kuin opiskelupaikkakunnalla)	132	2,56	1,231
	Kyllä	378	3,20	1,255
	Yhteensä	626	<b>2,98</b>	1,269
<b>Opintojen ulkopuoliset aktiviteetit</b>	En, olen kotoisin tai asuin jo aiemmin yliopistopaikkakunnalla	116	2,89	1,045
	En, asun edelleen pääsääntöisesti kotipaikkakunnallani (muualla kuin opiskelupaikkakunnalla)	132	2,33	,869
	Kyllä	378	3,35	1,115
	Yhteensä	626	<b>3,05</b>	1,132

Opiskelumotivaatio näyttäyty selkeästi suurempana ryhmällä, joka asuu muualla kuin yliopistopaikkakunnalla, eli etäopiskelijoiden keskuudessa, eli kiinnittyminen on varsin vahvaa tällä mittariston osa-alueella. Myös digitaalisissa ympäristöissä toimiminen näyttää vahvemmalta tällä ryhmällä, kuin opiskelupaikkakunnalla asuvilla. Sitten taas opiskelijapaikkakunnalle muuttavia kiinnittää selkeästi tunne yliopisto-opiskelijana olosta, vertaisryhmässä opiskelu sekä opintojen ulkopuoliset aktiviteetit. Erot eivät ole kovin suuria, mutta kiinnitin myös huomiota siihen, että jos opiskelija on kotoisin tai aiemmin jo asunut opiskelupaikkakunnalla, osuvat tulokset kiinnittymisen mittareilla näiden kahden ryhmän välimaastoon, eli paikkakunnalle muuttaneiden ja etäopiskelijoiden väliin.

Ryhmien p-arvo (sig) on pienempi kuin 0,05 muiden ryhmien välillä, paitsi vuorovaikutus yliopiston henkilökunnan kanssa sekä tunne yliopisto-opiskelijana olosta ryhmien osalta. Muiden ryhmien välillä on siis tilastollisesti merkitseviä eroja. (Liite 3.)

## 7.5 Aiempi opiskelutausta vaikuttaa kiinnittymiseen

Tässä alaluvussa halusin tutkia, vaikuttaako aiempi korkeakouluopiskelu kiinnittymiseen ja millä osa-alueilla. Useilla opiskelijoilla voidaan huomata olevan aiempia korkeakouluopintoja, sillä noin puolet vastaajista (49 prosenttia), ilmoittaa suorittaneensa aiemmin korkeakouluopintoja avoimessa yliopistossa, avoimessa ammattikorkeakoulussa, ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa.

**Taulukko 16.** Onko sinulla aiempia korkeakouluopintoja? (1=Täysin eri mieltä, 5=Täysin samaa mieltä)

		Määrä	Keskiarvo	Keskihajonta
<b>Opiskelumotivaatio</b>	Minulla ei ole aiempaa kokemusta korkeakouluopinnoista	319	3,90	,829
	Olen suorittanut opintoja avoimessa yliopistossa	102	4,19	,609
	Olen suorittanut opintoja avoimessa ammattikorkeakoulussa	3	4,33	,577
	Olen suorittanut opintoja ammattikorkeakoulussa	97	4,21	,749
	Olen suorittanut opintoja yliopistossa	105	4,21	,689
	Total	626	<b>4,05</b>	,774
<b>Tunne yliopisto-opiskelijana olosta</b>	Minulla ei ole aiempaa kokemusta korkeakouluopinnoista	319	3,87	,840
	Olen suorittanut opintoja avoimessa yliopistossa	102	3,82	,849
	Olen suorittanut opintoja avoimessa ammattikorkeakoulussa	3	4,00	1,000

	Olen suorittanut opintoja ammattikorkeakoulussa	97	3,77	,771
	Olen suorittanut opintoja yliopistossa	105	3,87	,833
	Total	626	<b>3,85</b>	,829
<b>Digitaalisissa ympäristöissä toimiminen</b>	Minulla ei ole aiempaa kokemusta korkeakouluopinnoista	319	3,44	,679
	Olen suorittanut opintoja avoimessa yliopistossa	102	3,59	,650
	Olen suorittanut opintoja avoimessa ammattikorkeakoulussa	3	4,33	,577
	Olen suorittanut opintoja ammattikorkeakoulussa	97	3,62	,668
	Olen suorittanut opintoja yliopistossa	105	3,53	,694
	Total	626	<b>3,51</b>	,679
<b>Vuorovaikutus yliopiston henkilökunnan kanssa</b>	Minulla ei ole aiempaa kokemusta korkeakouluopinnoista	319	3,53	,717
	Olen suorittanut opintoja avoimessa yliopistossa	102	3,56	,803
	Olen suorittanut opintoja avoimessa ammattikorkeakoulussa	3	3,67	1,528
	Olen suorittanut opintoja ammattikorkeakoulussa	97	3,57	,789
	Olen suorittanut opintoja yliopistossa	105	3,69	,764
	Total	626	<b>3,57</b>	,754
<b>Vertaisryhmässä opiskelu</b>	Minulla ei ole aiempaa kokemusta korkeakouluopinnoista	319	3,20	1,279



	Olen suorittanut opintoja avoimessa yliopistossa	102	2,93	1,292
	Olen suorittanut opintoja avoimessa ammattikorkeakoulussa	3	3,00	1,732
	Olen suorittanut opintoja ammattikorkeakoulussa	97	2,60	1,196
	Olen suorittanut opintoja yliopistossa	105	2,74	1,152
	Total	626	<b>2,98</b>	1,269
<b>Opintojen ulkopuoliset aktiviteetit</b>	Minulla ei ole aiempaa kokemusta korkeakouluopinnoista	319	3,31	1,104
	Olen suorittanut opintoja avoimessa yliopistossa	102	3,05	1,230
	Olen suorittanut opintoja avoimessa ammattikorkeakoulussa	3	2,33	1,528
	Olen suorittanut opintoja ammattikorkeakoulussa	97	2,65	,969
	Olen suorittanut opintoja yliopistossa	105	2,67	1,035
	Total	626	<b>3,05</b>	1,132

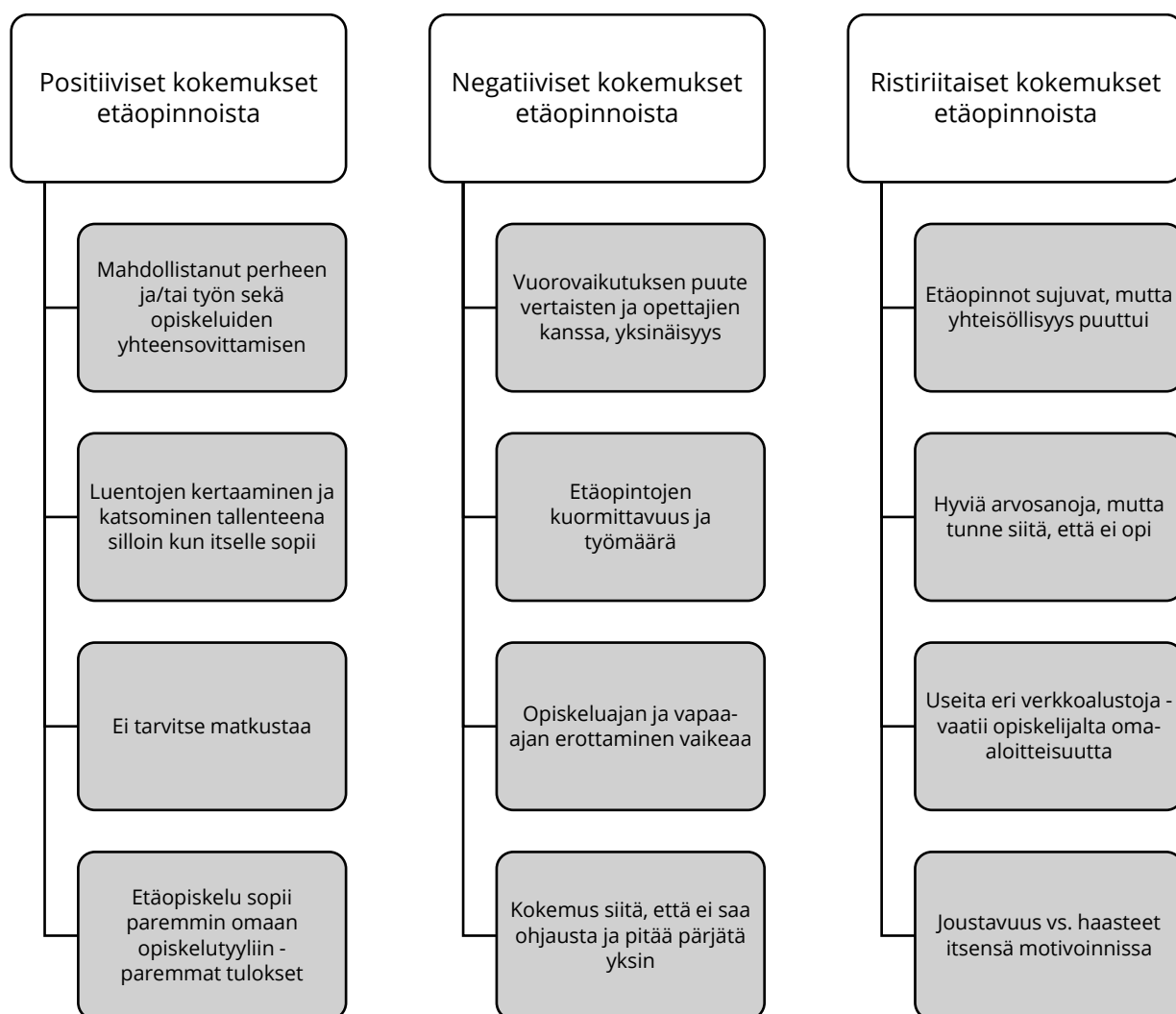
Opiskelumotivaatio näyttää olevan tässäkin tapauksessa vahva opintoihin kiinnittäjä, mikäli opiskelijalla on aiempia korkeakouluopintoja taustalla. Mikäli opiskelijalla ei ole aiempia korkeakouluopintoja, opiskelumotivaatio -osiosta on aavistuksen heikompi keskiarvo. Samalla tavalla aiempien taustatekijöiden kanssa, taas digitaalisissa ympäristöissä toimiminen on vahvempi kiinnittäjä aiempia korkeakouluopintoja suorittaneilla. Mikäli opiskelijalla ei ole aiempia korkeakouluopintoja, korostuvat vertaisryhmässä opiskelu ja opintojen ulkopuoliset aktiviteetit.

Ryhmien välillä on tilastollisesti merkitseviä eroja, sillä p-arvo (sig) on pienempi kuin 0,05 muiden ryhmien osalta, paitsi vuorovaikutus yliopiston henkilökunnan kanssa sekä tunne yliopisto-opiskelijana olosta ryhmien osalta. (Liite 4).

## 7.6 Opiskelijoilla on vaihtelevia kokemuksia pandemia-ajan opinnoista

Kyselyssä opiskelijat saivat vastata myös vapaasti neljään avokysymykseen. Keskityn vastauksiin kysymyksestä ”Mitä muuta haluaisit kertoa ensimmäisen vuoden opiskelukokemuksestasi/tyytyväisyydestä nykyisissä opinnoissa?”, sillä tämän kysymyksen vastaukset olivat erityisen kiinnostavia tämän tutkimukseni näkökulman kannalta, koska niissä korostuivat kokemukset etäopiskelusta.

Avovastauksia oli runsaasti ja aineistoa kertyi avovastauksista kattavasti. Teemoittelin vastaukset Tuomen ja Sarajärven (2009, 94) mukaisesti pelkistämällä aineiston jättämällä olennaiset asiat jäljelle ja ryhmittelin vastaukset eri teemojen alle. Teemoiksi löysin ja valitsin hyvin karkeasti negatiiviset kokemukset etäopinnoista (67 vastausta), positiiviset kokemukset etäopinnoista (58 vastausta) ja ristiriitaiset kokemukset etäopinnoista (21 vastausta). Tiivistettynä vastaukset jakautuvat seuraavan kuvan 7 mukaisesti pääotsikoiden ja alaotsikoiden teemoihin:



**Kuva 4.** Teemoitellut kokemukset etäopinnoista

Toisille etäopiskelu toimi **mahdollistajana**, eli se oli keino saada opinnot etenemään esimerkiksi perheen tai työn rinnalle:

*”Etäopiskelu antoi minulle viimein mahdollisuuden yliopisto opiskeluun. Lähiopiskelu ei olisi ollut mahdollista perheen ja yrittäjänä toimimisen vuoksi.”*

*“Olen erittäin tyytyväinen. Kun opinnot syksyllä 2020 alkoivat, minulla oli pieni vauva ja olin äitiyslomalla. Jos korona-epidemiaa ja sitä kautta etäopiskelua ei olisi ollut, en olisi pystynyt opiskelemaan normaalia tahtia. Pystyin katsomaan luentoja silloin, kun minulle sopi. Nyt lapsi on jo reilun vuoden ikäinen, joten hoito on helpompi järjestää ja pääsen kampuksellekin helpommin.”*

*Etäopiskelu on halvempi vaihtoehto, etenkin näillä bensan hinnoilla. En tiedä, miten jatkan opintojani, kun siirryn kelan rahoille talvella. Onko varaa ajaa Joensuuhun joka päivä? Tunnin koulumatka ja ei julkista liikennettä.*

Vastauksissa tuodaan laajalti esiin myös sitä, että etäluennot säästävät aikaa, kun ei tarvitse matkustaa luennoille. Monille myös verkko-opinnot sopivat paremmin omaan opiskelutyyliin. On voinut kerrata luentoja ja katsella niitä tallenteena, kun on itselle sopiva hetki.

Toiset opiskelijat kokivat saavansa sosiaalisia kontakteja luotua etäopiskeluvälineillä:

*“Luokkani on koostunut aktivistisista henkilöistä, joiden kesken olemme järjestäneet teams-keskusteluja ja mm. pikkujouluja.”*

*“Etäopiskelu sopii minulle loistavasti! Aikaa säästyy kun ei tarvitse matkustaa ja Teamsin kautta on helppo osallistua luennoille ja keskustella koulukavereiden kanssa! Tulee pidettyä koulukavereiden kanssa todella paljon yhteyttä.”*

Toisaalta taas moni koki, että sosiaaliset kontaktit ovat jääneet liian vähälle. Muutamissa vastauksissa korostui myös huoli tulevasta työelämästä verkostoitumisen puutteen näkökulmasta.

*“Itse opiskelukokemus oli positiivinen, mutta itseäni jäi kovin harmittamaan yhteisöllisyyden puute. Meillä ei ollut kontaktiopetusta yhtään, minkä vuoksi vuosikurssilaisiin tutustuminen oli todella vaikeaa. Pelkään, että tällä on myöhemmin työelämässä merkitystä, kun ei ole verkostoitunut normaalisti yliopistomaailmassa.”*

*”Ensimmäisen vuoden opinnot olivat etäopiskelun vuoksi henkisesti rankkaa aikaa koska ei päässyt tutustumaan opiskelukavereihin eikä tekemään tehtäviä ym yhdessä.”*

**Negatiivisissa opiskelukokemuksissa** tuotiin esiin vuorovaikutuksen puutetta ja yksinäisyyttä. Negatiivisissa opiskelukokemuksissa on hyvä ottaa huomioon, että pandemia-aika saattoi aiheuttaa monelle opiskelijalle uuvuttavuutta eri tavoilla kuin normaalissa tilanteessa opiskelevalle etäopiskelijalle, kun pandemia-aikana paine sosiaalisten kontaktien rajoittamiselle oli suuri.

*”Yksin oleminen oli rankkaa ja uuvuttavaa. Tein liikaa töitä ja ei ollut juurikaan sitä kontrolloivia tekijöitä (omalla vastuullanihan se on). Virtuaaliopiskelu on koukuttavaa sen helppouden vuoksi. Uskon, että nuorille sopii lähiopiskelu paljon paremmin. Opiskelen kahdessa vuodessa kandidiksi. Kuulin, että maisterivaiheessa ei ole enää luentoja. Siispä minun täytyy hoitaa verkostoituminen tämän yhden, kuluvan vuoden aikana. Tämä tuntuu tosi rankalta ja se ei saisi olla näin. En halua viettää yliopistoaikaa yksin.”*

*”Etäopetus itsessään ei ollut mielestäni raskasta, mutta päivärytmin puuttuminen ja yksin kotona oleminen oli.”*

*” Etäopetus on ollut mielestäni erittäin kuormittavaa, ja se on hidastanut oppimistani. Etäopetus ei yksinkertaisesti ole sopinut minulle, kaipaan enemmän vuorovaikutteisia tilanteita kasvokkain. Ensimmäisenä yliopistovuotena ei tuntunut yhtään siltä, että olisin osa minkäänlaista yliopistoyhteisöä, ja tuntui, että opintojen kanssa jäi aivan yksin ellei pyrkinyt aktiivisesti hakemaan apua opettajilta tai muilta. Valmiiksi oli jo vaikeaa hypätä täysin uuteen maailmaan, ja sitten tämä kyseinen yliopistomaailma olikin kylmän etäinen verkkomuodossa. Omien opintojen hidastumiseen vaikutti toki myös muita asioita kuin etäopiskelun ongelmat, mutta toivoisin, ettei kenenkään muun tarvitsisi viettää fuksivuottaan kokonaan etänä. Se teki mielenterveydelle hallaa ja pahasti.”*

Lisäksi yliopiston ohjaus koettiin puutteelliseksi ja opiskelutehtävät uuvuttaviksi:

*”Alkuvaiheessa tukea ja apua ei saanut mistään. Tiedän, että yliopistossa opiskelu on itsenäistä mutta silloin kun kaikki on uutta ja ihmeellistä olisin kaivannut tukea huomattavasti enemmän. Varsinkin kun käyn opintoja omaan tahtiin, olisin kaivannut apua siihen mitä kursseja kannattaa tulevilta vuosilta ottaa ensimmäiselle vuodelle. Mistään en apua saanut.”*

*”Ensimmäinen opintovuosi oli opiskelijalle aika kamala, verkostoitumista ja ryhmäytymistä ei ollut mahdollisuuksia tehdä ollenkaan. Yliopiston toimet hyvinvoinnin tukemiseen oli olemattomat. Toisena vuonna etäopetusta motivaatio on laskenut huomattavasti ja professorien toiminta on tuottanut suuren pettymyksen. Mahdollisuudet syrjäytymiseen on Yliopiston toimesta mainiot.”*

*”Jatkuva tunne siitä, että on yksin. Tukea ei tullut opettajilta eikä opiskelijoilta. Piti pärjätä yksin ummikkona.”*

Opiskelijat kokivat myös osin ristiriitaisuutta pandemia-ajan etäopiskelusta. Moni koki, että opiskelu kyllä sujui verkossakin, mutta oli tunne, että ei opi ja verkostoituminen jäi vähälle:

*Korona vaikutti paljon. Itse pidin etäopiskelusta koska se helpotti työntekoa koulun ohessa ja kandidivaiheen kurssit oli vielä helppoja tehdä itsenäisesti etänä. Harmittamaan jäi kun ei tavannut opiskelijakavareita eikä ollut mitään tapahtumia. Meillä oli ensimmäisenä vuonna vain 1 lähipäivä.*

*”Ensimmäinen opiskeluvuosi oli hirveää aikaa. Siinä ei ollut mitään hyvää. Toisaalta sain kuitenkin hyviä ystäviä ja opiskelu oli vapaampaa, koska piti opiskella paljon itsenäisesti, mutta ajankäytöllisiä ongelmia oli valtavasti. Suoriuduin opinnoista hyvin ja sain kursseista hyviä arvosanoja, mutta todellisuudessa tuntuu etten oppinut oikeastaan mitään. Motivaatiota ja mielenkiintoa oli todella vaikea ylläpitää etäluentojen aikana.”*

*Etäopiskelu on tuonut joustavuutta erityisesti silloin, kun luennot on tallennettu verkkoon. Tämä on auttanut suuresti päällekkäisyyksien kanssa. Pidän silti kontaktiopetusta oppimisen kannalta parhaimpana opetusmuotona. Lähiopetuksessa tulee keskittyä paremmin ja kasvokkain suoritettavat ryhmätyöt tuntuvat luonnollisemmilta.*

*Etäopetukseen on helpompi suhtautua nyt 2.vuoden alussa, sillä tiedän että lähiopetusta on kuitenkin luvassa joillain kursseilla. Lähiopetuksen lisäksi etäopiskelumahdollisuudet ja itsenäisesti aikataulujen tekeminen tukevat monipuolista kurssien suorittamista.*

*1.vuonna etäopiskelussa oli minulla haasteita, sillä en hahmottanut ajankäyttöä, kotona oli haastavaa keskittyä ja minulla oli turhan paljon töitä vielä syksyllä 2020. Nyt kun pääsee yliopistolle ja kirjastoon niin etäopiskelu tuntuu etenevän paremmin. Huoli on vieläkin sekä 1.vuoden että nyt 2.vuoden opinnoista, että olenko oppinut tarpeeksi.*

Avointen vastausten tutkiminen toi tutkimukseen paljon uutta näkökulmaa ja voidaan huomata, että opiskelijoilla on hyvinkin paljon erilaisia kokemuksia pandemia-ajan opiskeluista. Osan kokemukset ovat positiivia, osan negatiivisia ja osa kokee ristiriitaisuutta. On merkille pantavaa, että vaikka tässä tutkimuksessa on vahvoja tuloksia monilla kiinnittymisen osa-alueilla, voi olla, että pandemia aika on kuitenkin vaikuttanut opiskelijoiden terveyteen ja mielen hyvinvointiin ja nämä taas vaikuttavat osaltaan opiskelukykyyn sitä heikentävästi.

## 8 POHDINTA

Tässä tutkimuksessa halusin tutkia, miten toisen vuoden opiskelijat ovat kiinnittyneet opintoihinsa ja onko pandemia-aikana kiinnittyminen ollut mahdollista. Lisäksi pyrin selvittämään kiinnittymisen taustatekijöinä sitä, miten opiskelijan sukupuoli, ikä, aiemmat korkeakouluopinnot ja digitaalisissa ympäristöissä toimimisen aktiivisuus ovat yhteydessä opintoihin kiinnittymiseen. Lisäksi halusin tutkia, millä tavoilla opiskelijat kuvaavat pandemia-ajan opiskeluaan avoimissa vastauksissaan.

Tutkimukseni tuloksista selvisi, että pandemia-aika on vaikuttanut melko vähän opiskelijoiden kiinnittymiseen, ja kokonaisuudessaan tulokset olivat melko hyviä kaikilla kiinnittymisen osa-alueilla. Avoimet vastaukset kuitenkin osoittavat, että opiskelijoilla on hyvin erilaisia kokemuksia pandemia-ajan opiskelusta ja vaikka näennäisesti opinnot ovat saattaneet sujua ja opiskelija on pystynyt ehkä kiinnittymään yliopistoon joillain osa-alueilla, hän voi silti kokea, että ei esimerkiksi ole oppinut asioita haluamallaan tavalla tai hän on kokenut yksinäisyyttä.

### 8.1 Kiinnittyminen on keskimäärin hyvää ja erilaiset opiskelijat kiinnittyvät eri tavoilla

On näkyvässä, että opiskelijan iän kasvaessa opiskelumotivaatio ja digitaalisissa ympäristössä toimiminen ovat vahvemmat opintoihin kiinnittävät tekijät kuin nuoremmassa ikäluokassa. Lisäksi mikäli opiskelijalla on ollut aiempia korkeakouluopintoja tai mikäli opiskelija ei asu opiskelupaikkakunnalla, opiskelumotivaatio ja digitaalisissa ympäristöissä toimiminen kiinnittävät yliopistopiskeluun.

Mikäli opiskelija on muuttanut opiskelupaikkakunnalle ja mikäli hänellä ei ole aiempia korkeakouluopintoja ja opiskelija on iältään alle 25, on kiinnittyminen yliopistoon vahvaa mittareilla tunne yliopisto-opiskelijana olosta, vertaisryhmässä opiskelu sekä opintojen ulkopuoliset aktiiviteetit.



Mikäli opiskelija ei ole muuttanut opiskelupaikkakunnalle eli hän on etäopiskelija, kiinnittyminen tapahtuu tutkimukseni mukaan erityisesti vahvan opiskelumotivaation kautta ja digitaalisissa ympäristöissä toimimisen kautta. Lisäksi opiskelijat kiinnittyvät verrokkiryhmää enemmän vuorovaikutukseen yliopiston henkilökunnan kanssa.

Etäopinnoissa digitaalisissa ympäristöissä toimimisen taidot kasvavat tärkeään rooliin opinnoissa kiinnittäviksi tekijöiksi, koska opinnot vaativat enemmän itseohjautuvuutta sekä erilaisten järjestelmien käyttöönottoaitoa itsenäisesti. Yliopistossa olisi tärkeää varmistua, että etäopiskelijoilla ovat tarpeeksi hyvin hallussa digitaalisen ympäristön työkalut, jotta opinnot sujuvat vaivattomasti digiympäristöissä. Tämän lisäksi myös muiden kuin etäopiskelijoiden digitaalisten työkalujen käyttöön on syytä kiinnittää tämän tutkimuksen perusteella huomiota.

Mikäli opiskelijalla on aiempia korkeakouluopintoja taustalla ja mikäli elämässä on ehkä iän tuomana paljon muutakin kuin opiskelu, opiskelumotivaatio opiskeltavaan alaan on merkittävin kiinnittävä tekijä.

## 8.2 Kiinnittymisen tavat ja ohjauksen kehittäminen

Mitä tämä tutkimus sitten tuo opinto-ohjauksen kehittämiseksi yliopistossa? Olisi tärkeää pystyä tunnistamaan se, että erilaiset opiskelijat kiinnittyvät eri tavalla yliopisto-opintoihin ja voidaankin miettiä, miten näitä erilaisia ryhmiä voidaan tukea.

Tämän tutkimuksen tuloksista voidaan tulkita, että nuori, ensimmäisiä korkeakouluopintojansa suorittava opiskelija kiinnittyy helpoiten opintoihinsa vertaisryhmässä opiskelun kautta. Tämänlaisella opiskelijalla on keskimäärin vahvana tunne yliopisto-opiskelijana olosta ja hän osallistuu opintojen ulkopuolisiin aktiviteetteihin yliopistolla. Voidaankin miettiä, voitaisiinko paremmin tukea opiskelijan motivoitumista opiskelualastaan, voidaanko auttaa digitaalisissa ympäristöissä toimimisessa ja vuorovaikutuksessa yliopiston henkilökunnan kanssa, jotka eivät ole niin vahvoja osa-alueita. Toisaalta sitten taas vanhempaa ikäryhmää voitaisiin koittaa auttaa kiinnittymään

vertaisryhmäänsä paremmin ja yliopistolla voitaisiin miettiä, kuinka saada etäilijöiden tunnetta yliopisto-opiskelijana olosta kasvatettua.

Opiskelijan taustalla on suuri vaikutusta yliopistoon hakeutumiseen ja opintoihin kiinnittymiseen. On helppoa jättää asia vain koulutuspolitiikan harteille, mutta tosiasiasa koko ajan eriarvoistuvien koulutuspolkujen kitkemiseksi eri sektoreiden tulee toimia tiiviisti yhdessä. Jotta voisimme tasata erilaisista lähtökohdista tulevien opiskelijoiden eroja, täytyy tunnistaa tarve sekä koulutuskentän että perhe- ja sosiaalityön yhteistyölle. Opinto-ohjauksella ja siihen resursoimisella voidaan myös nähdä olevan eroja tasoittava mahdollisuus, jotta erilaisista taustoista tulevat nuoret saisivat samat tiedot jatkokoulutusmahdollisuuksista ja oppisivat tuntemaan omia mahdollisuuksiaan.

Yliopistoissa on tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että kaikki opiskelijat eivät tule samanlaisten tietojen ja taitojen kanssa yliopistoon. Yliopistokentällä on korostettu vapautta ja vastuuta. Akateeminen maailma tarjoaa vapautta valita mitä haluat opiskella ja vapautta valita oma etenemistahtisi. Toisaalta taas vastuu opintojen etenemisestä on opiskelijalla. Pandemia-aika on tietyllä lailla herättänyt myös yliopistokenttää siihen, että opiskelijoiden opiskelukyvyyn ylläpitoa ja opintojen etenemisestä huolehtimista ei voida jättää aina opiskelijan itse kannettavaksi, vaan on koko yhteisön etu, että huolehdimme opiskelijoiden hyvinvoinnista ja hyvästä opintoihin kiinnittymisestä. Kiinnittymisen teemat jätetään toisinaan ainejärjestöjen tai yksittäisten aktiivisten opettajien tai muun yliopiston henkilökunnan varaan. Kiinnittymiseen kuitenkin vaikuttavat niin monet tekijät, että panostaminen opiskelijoiden kiinnittymisen tukemiseen on yliopistoyhteisön yhteinen asia ja kaikkien toimijoiden tulisi yhteistyössä panostaa kiinnittymisen tukemiseen.

Coates (2005) sekä Krause ja Coates (2008, 503) pitävät tärkeänä, että kiinnittymisen ulottuvuuksia tutkitaan ensimmäisen opiskeluvuoden aikana laadullisilla ja määrällisillä tutkimusmenetelmillä. He ehdottavat esimerkiksi resurssien kohdentamista niin, että ensimmäisen kuuden tai seitsemän viikon aikana jokainen opiskelija tapaisi jonkun laitoksensa akateemisen henkilökunnan jäsenen ja osa näistä kiinnittymistä mittaavista kysymyksistä voitaisiin integroida tässä ta-

paamisessa kysyttäväksi. Kaikki kerätty tieto raportoitaisiin käyttöön opiskelijapalveluille, akateemiselle henkilökunnalle ja opiskelijoille itselleen, osana jatkuvaa keskustelua strategioista, jolla edistetään kiinnittymistä yliopistoon ja yliopistoyhteisöön.

### 8.3 Tutkimustulokset ja poliittinen keskustelu

Opintojen alkuun liittyy korkeakouluopiskelijoilla paljon haasteita ja uusia asioita. Opiskelija joutuu arjen sujumisen ja uusien opiskelutapojen lisäksi pohtimaan monia asioita. Onko oma alanvalinta oikea, onko pääainevalinta oikea, onko hän valinnut oikeat kurssit ja mihin esimerkiksi harjoittelu tai työelämä voisi opiskelijaa viedä? Koulutuspolitiikan muutokset ovat erityisesti vaikuttaneet nuorten mahdollisuuksiin alanvaihtamisen suhteen, ja tämä saattaa ahdistaa monia sekä kouluun hakevia että alanvalintaansa epäileviä. Tämä kaikki liittyy osaltaan myös opintoihin kiinnittymiseen. Mikäli alanvalinta epäilyttää, kiinnittyminen opintoihinkin voi olla heikkoa. Tässä kohtaa opinto-ohjauksella voidaan nähdä olevan merkitystä. Opinto-ohjaaja voisi herätellä ajatuksia siitä, miten opiskelija voisi päätyä omanlaiselle urapolulle, joko nykyiseltä opiskelualaltaan vaikkapa kiinnostavia sivuainevalintoja tekemällä tai vaihtamalla kiinnostavalle alalle yliopiston sisällä.

Opiskelijat hyödyntävät aktiivisesti internetiä opinnoissaan, ja tämä onkin ehkä luontevaa etäopiskeluajalle. Selvästi vähemmän hyödynnetään verkossa tarjolla olevia ohjausresursseja avun saamiseksi opiskeluun tai pidetään yhteyttä opettajiin verkossa. Vaikka opiskelijan on mahdollista kiinnittyä toisiin opiskelijoihin verkon välityksellä, jääkö kuitenkin opetushenkilökuntaan ja muihin ohjausresursseihin tutustuminen vähemmälle? Miten käy akateemiselle keskustelulle ja akateemisen opiskeluidentiteetin luomiselle?

Akateemisen identiteetin luomisen kannalta osallistumista akateemiseen keskusteluun pidetään tärkeänä, mutta onko tätä keskustelua kuitenkin mahdollisuus synnyttää myös etänä? Tietyillä lailla siirtymät perinteisestä luokkaohjauksesta oppimisympäristöjen, esimerkiksi Teams-alustan, käyttöön tuovat sosiaalisen median tapaan mahdolliseksi kaikille yhteisön jäsenille mahdollisuuden osallistua ja reagoida käytävään (akateemiseen) keskusteluun.

Hietajärvi, Tuominen-Soini, Hakkarainen, Salmela-Aro ja Lonka (2015) näkevätkin sosiaalis-digitaalisen puolen opiskelumotivaation rakentamisessa tärkeänä ja kehottavatkin miettimään, käytetäänkö oikeasti oppilaille sopivia oppimisalustoja, mikäli osallistuminen on passiivista tai välinpitämätöntä. Herääkin kysymys, hyödynnetäänkö yliopistossa tarpeeksi esimerkiksi sosiaalista mediaa siihen, että voitaisiin rakentaa mahdollisuuksia akateemiseen keskusteluun ja omien ajatusten laajentamiseen yliopistoyhteisön jäsenten kesken. Jos ja kun yliopistoissa on tunnistettu ongelma akateemisen keskustelun vähäisyydestä, mikäli opetus tapahtuu etänä, voisimmeko pyrkiä luomaan erilaisia paikkoja akateemiselle keskustelulle luokkahuoneen ulkopuolelle?

Ohjauksen kentällä on tunnistettu tarvetta ohjauksen modernisoimiseen ja parantamiseen sekä saavutettavuuteen yhteiskunnan digitalisoituessa. Esimerkiksi opetus- ja kulttuuriministeriössä on valmisteilla Jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelma (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2022). Tänä päivänä myös sosiaalinen media on vahvasti läsnä lasten, nuorten ja aikuisten elämässä ja voidaanakin miettiä, onko sosiaalinen media mahdollisuus myös ohjauspalveluille (Kettunen 2017, 56).

Tässä tutkimuksessa käsiteltyjen teemojen lisäksi voisi olla tärkeää huomioida Annalan & Kippoisen (2016) mallin mukaisesti opiskelijan elämismaailma eli opiskelijan yksilölliset elämäntilanteet ja yhteiskunnan luomat rajoitteet opintoihin kiinnittymiselle. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi perhettä, työssäkäyntiä, terveydellisiä ja taloudellisia syitä. Opiskelijalla voi tulla elämässä vaiheita, joissa vertaisryhmään kiinnittyminen ei enää kannattele opiskelumotivaatiota, työelämä on voinut erkaannuttaa opiskelutovereista tai esimerkiksi terveydelliset seikat ovat voineet tuoda tauon opiskeluun. Marita Mäkinen ja Johanna Annala (2011, 66–69) ovat myös käsitelleet tätä problematiikkaa ja yliopistossa ei ehkä tänäkään päivänä huomioida tarpeeksi hyvin näitä erityisryhmiä. Tämänkin tutkimuksen toteuttamisessakin jäin kaipaamaan muuttujia, joissa olisi otettu huomioon yksilölliset elämäntilanteet, kuten perheen, terveyden ja taloudellisten syiden vaikutus kiinnittymiseen.

## 8.4 Tutkimuksen arviointi ja jatkotutkimusehdotukset

Tutkimuksessa on käytetty valmiiksi Itä-Suomen yliopistossa kerättyä kyselyaineistoa. Tutkimuksen teossa on noudatettu hyvää eettistä käytäntöä ja osallistuminen siihen oli vapaaehtoista. Osallistujille informoitiin siitä, mihin tutkimuksen tuloksia tullaan käyttämään. Aineiston kerääminen on tehty sähköisesti ja kysely on ollut kohtuullisen nopea vastata. Tässä tutkimuksessa käyttämäni vastaajat ovat antaneet luvan vastauksiensa käyttöön tutkimustarkoituksessa. Aineiston luotettavuutta lisää vastaajien suuri määrä, ja tässä tutkimuksessa aineisto onkin melko suuri (626 opiskelijaa) (Vilka 2007, 16).

Alkuohjauskysely on toteutettu Itä-Suomen yliopistossa ensimmäistä kertaa vuonna 2018 ja mittaristoa on kehitetty sen jälkeen tarpeen mukaiseksi. Validiteetti on tutkimuksen toteutuksessa kehittely pitkälle, sillä se perustuu Krausen ja Coatesin (2008) kiinnittymistä mittaavaan validoituun FYEQ-mittaristoon.

Tämä tutkimus on jatkoa aiemmin tehdylle Sorrin (2020) gradutyölle Alkuvaiheen kiinnittyminen yliopisto-opintoihin. Toivottavasti tutkimus saa jatkoa seuraavasta alkuvaiheen opintoihin kiinnittymisen tutkimuksesta. Tässä tutkimuksessa en tutkinut koulutusalatatasolla kiinnittymistä, mutta mielenkiintoista olisi myös tutkia, onko eri koulutusaloihin kiinnittymisessä eroja. Yliopiston sisäisesti tällaiset raportit ovatkin hyvä väline sisäiseen kehittämiseen, ja siihen on käytetty varmasti tämänkin tutkimuksen tuloksia.

Yksi kiinnostava jatkotutkimusajatus olisi tutkia vielä tarkemmin vanhempien koulutustaustan ja kulttuurisen pääoman merkitystä yliopisto-opintoihin kiinnittymiseen ja korkeakouluun hakeutumiseen. Sosioekonomisella taustalla on todettu olevan vaikutusta koulutuksen periytymiseen kulttuurisen pääoman kautta. Kulttuuri rakentaa yksilön identiteettiä, kykyjä ja taitoja sekä auttaa hahmottamaan yksilön koulutuksellisia mahdollisuuksia. Päätöksiä arjessa ohjaavat tiedostamatta perheen, suvun ja muun elinpiirin kulttuuri ja sen rakenteet (Saari, Aarnio, Rytönen 2015). On hankalaa miettiä, miten ohjauksella voidaan vaikuttaa tähän, mutta yhteiskunnan rakenteisiin vaikuttaminen ohjauksen kentällä olisi tärkeä asia tutkittavaksi ja pohdittavaksi.

## Lähteet

Bowlby, J. 1979. *The Making and Breaking of Affectional Bonds*. Lontoo: Tavistok Publication.

Coates, H. 2005. The value of student engagement for higher education quality assurance. *Quality in Higher Education* 11 (1), 25–36.

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.

Finn, J. D. 1989. Withdrawing from School. *Review of Educational Research* 59, 117–142.

Finn, J. D., & Zimmer, K. S. 2012. Student engagement: What is it? Why does it matter? Teoksessa S. L. Christenson, A. L. Reschly, & C. Wylie (eds), *Handbook of research on student engagement*. Springer Science and Business Media, 97–131.

Haapamäki, J. 2018. Korkeakoulujen aloittajien ikäjakauma. Opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen.

Hietajärvi, L., Tuominen-Soini, H., Hakkarainen, K., Salmela-Aro, K., Lonka, K. 2015. Is Student Motivation Related to Socio-digital Participation? A Person-oriented Approach. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 171, 1156–1167.

Hirschi, T. 1969. Key idea: Hirschi's social bond/social control theory. *Key Ideas in Criminology and Criminal Justice*, 55–69.

Jahnukainen, M., Kalalahti, M., & Kivirauma, J. (toim.). 2019. *Oma paikka haussa*. Gaudeamus.

Kalalahti, M., Zacheus, T., Laaksonen, L. M., Jahnukainen, M. 2019. *Toiselle asteelle ja eteenpäin: Eriytyvät toisen asteen koulutuspolut*. Helsinki: Gaudeamus.

Keski-Petäjä, M. & Witting, M. 2016. Vanhempien koulutus vaikuttaa lasten valintoihin. Tilastokeskus.

Kipponen, A. & Annala J. 2016. Opintoihin kiinnittyminen opiskelijan elämismaailmassa. Kasvatus 47 (5), 406–418.

Koivuluhta, M. & Puhakka, H. 2015. Ryhmäohjaus opiskelijoiden toimijuuden edellytysten kehittämisenä. Teoksessa P. A. Kauppila, . Silvonen & M. Vanhalakka-Ruoho (toim.) Toimijuus, ohjaus ja elämäntulkku. Helsinki: Itä-Suomen yliopisto.

Korhonen, V. 2012. Towards inclusive higher education? Outlining a student-centered counseling framework for strengthening student engagement. Teoksessa S. Stolz & P. Gonon (toim.) Challenges and Reforms in Vocational Education – Aspects of Inclusion and Exclusion. Bern: Peter Lang, 297–320.

Korhonen, V. & Rautopuro, J. 2012. Hitaasti mutta epävarmasti – Onko opintoihin hakeutumisen lähtökohdilla yhteyttä opintojen käynnistymisongelmiin? Teoksessa V. Korhonen & M. Mäkinen (toim.) Opiskelijat korkeakoulutuksen näyttämöillä. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden yksikkö. Campus Conexus -projektin julkaisuja 1, 87–112

Korhonen V. 2017. Ensimmäisen vuoden opintoihin kiinnittymisen monet kasvot yliopistossa. Teoksessa V. Korhonen, J. Annala & P. Kulju Kehittämisen palat, yhteisöjen salat: Näkökulmia koulutukseen ja kasvatukseen. Tampere: Tampere University Press.

Korhonen, V. & Rautopuro, J. 2019. Identifying problematic study progression and "at-risk" students in higher education in Finland. Scandinavian Journal of Educational Research 63 (7), 1056–1069.

Krause, K-L & Coates, H. 2008. Students' engagement in first-year university. Assessment & Evaluation in Higher Education 33 (5), 493–505.

Käyhkö, M. (2014). "Kelpaanko? Riitänkö? Kuulunko? Työläistaustaiset naiset, yliopisto-opiskelu ja luokan kokemukset". *Sociologia* 1/201.

Lahtinen, Lauronen & Murto 2021. Sukupuolirajoja ylittäviä koulutusvalintoja ja eriytyviä urapolkuja. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2021: 23.

Laitinen J. 2019. Korkeakoulututkinnon suorittaneiden sukupuolijakauma. Tilastopalvelu Vipunen.

Mehdinezhad V. 2011. First Year Students' Engagement at the University. *International online journal of educational sciences* 3 (1), 47–66.

Mäkinen, M. & Annala, J. 2011. Opintoihin kiinnittyminen yliopistossa. Teoksessa M. Mäkinen, V. Korhonen, J. Annala, P. Kalli, P. Svärd & V-M. Värri (toim.) *Korkeajännityksiä - kohti osallisuutta luovaa korkeakoulutusta*. Tampere: Tampere University Press.

Nori & Vanttaja 2018. Pitkä tie yliopistoon. Toisen mahdollisuuden käyttäjät. *Aikuiskasvatus* 4/2018.

Nummenmaa L. 2004. Käyttäytymistieteiden tilastolliset menetelmät. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Nummenmaa A. R., Lairio M, Korhonen V & Eerola S, (toim.). 2005 *Ohjaus yliopiston oppimisympäristöissä*. Tampere: Tampere University Press, 55–74.

OKM, 2019. Tilannekuvaa korkeakoulutuksesta ja tutkimuksesta. Opetus- ja kulttuuriministeriö, korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto.



Poutanen, K., Toom, A., Korhonen, V. & Inkinen, M. 2012. Kasvaako akateeminen kynnys liian korkeaksi? Opiskelijoiden kokemuksia yliopistoyhteisöön kiinnittymisen haasteista. Teoksessa M. Mäkinen, J. Annala, V. Korhonen, S. Vehviläinen, A. Norrgrann, P. Kalli & P. Svärd. Osallistava korkeakoulutus. Tampere: Tampere University Press, 17–46.

Puukari, S., Lappalainen, K. & Kuorelahti, M. 2017. Ohjaus ja erityisopetus oppijoiden tukena. PS-kustannus.

Rosenius, P. & Räsänen, N. & Penttinen, L. Uuden opiskelijan ennakkomateriaali alkuohjauksen ja opintoihin kiinnittymisen tukena.

Ryan, R. & Deci E. 2000. Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology* 25, 54–67.

Saari, J., Aarnio, L. & Rytönen, M. (2015). Kolme näkökulmaa koulutuksen valikoituvuuteen. Nuorten koulutusvalinnat tilastojen ja kertomusten valossa. *Otus* 51/2015.

Sorri, R. 2021. Alkuvaiheen opiskelijoiden kiinnittyminen yliopisto-opintoihin. Itä-Suomen yliopisto. Filosofinen tiedekunta. Kasvatustieteen pro gradu -tutkielma.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Törmä, S., Korhonen, V. & Mäkinen, M. 2012. Miten arvioida yliopisto-opiskelijoiden kiinnittymistä opintoihin? Teoksessa V. Korhonen & M. Mäkinen (toim.) *Opiskelijat korkeakoulutuksen näyttämöillä*. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden yksikkö. Campus Conexus - projektin julkaisu 1, 163–19.

YTHS. 2021. Opiskelukykypäivä. <https://www.yths.fi/ajankohtaista/2021/katso-kooste-ensimmäisestä-opiskelukykypäivästä/> [Luettu 10.4.2022]

Vilkka, Hanna. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi.

Välimaa, Aittola, Ursin. 2014. University Mergers in Finland: Mediating Global Competition. *New Directions for Higher Education* 168, 41–53.

Zhoc, K., Webster, B., King, R., Johnson, C., Li, H., Chung T. 2019. Higher Education Student Engagement Scale (HESES): Development and psychometric evidence. *Research in Higher Education* 60, 219–244.

## Liitteet

### Liite 1. Efektikoot

#### T-testi sukupuoli ja kiinnittymisen summamuuttujat

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means					95% Confidence Interval of the Difference	
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper
Opiskelumotivaatio	Yhtäsuuret varianssit	2,216	,137	,944	606	,346	,072	,077	-,078	,223
	Erisuuret varianssit			,847	167,386	,398	,072	,085	-,096	,241
Tunne yliopisto-opiskelijana olosta	Yhtäsuuret varianssit	,610	,435	-,147	606	,883	-,012	,082	-,173	,149
	Erisuuret varianssit			-,138	175,124	,890	-,012	,087	-,185	,160
Digitaalisissa ympäristöissä toimiminen	Yhtäsuuret varianssit	4,353	,037	1,796	606	,073	,122	,068	-,011	,254
	Erisuuret varianssit			1,617	167,901	,108	,122	,075	-,027	,270
Vuorovaikutus yliopiston henkilökunnan kanssa	Yhtäsuuret varianssit	3,155	,076	-3,084	606	,002	-,232	,075	-,380	-,084
	Erisuuret varianssit			-3,106	190,379	,002	-,232	,075	-,380	-,085
Vertaisryhmässä opiskelu	Yhtäsuuret varianssit	,080	,777	,670	606	,503	,086	,128	-,166	,337
	Erisuuret varianssit			,667	187,571	,506	,086	,129	-,168	,339
Opintojen ulkopuoliset aktiviteetit	Yhtäsuuret varianssit	,694	,405	,490	606	,624	,056	,114	-,168	,280
	Erisuuret varianssit			,492	189,497	,623	,056	,114	-,169	,281

**Liite 2.** ANOVA-taulukko, Kiinnittyminen ja ikä

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Opiskelumotivaatio	Between Groups	19,401	4	4,850	8,481	,000
	Within Groups	355,161	621	,572		
	Total	374,562	625			
Tunne yliopisto-opiskelijana olosta	Between Groups	7,122	4	1,781	2,619	,034
	Within Groups	422,156	621	,680		
	Total	429,278	625			
Digitaalisissa ympäristöissä toimiminen	Between Groups	5,133	4	1,283	2,813	,025
	Within Groups	283,289	621	,456		
	Total	288,422	625			
Vuorovaikutus yliopiston henkilökunnan kanssa	Between Groups	2,008	4	,502	,882	,475
	Within Groups	353,674	621	,570		
	Total	355,682	625			
Vertaisryhmässä opiskelu	Between Groups	44,304	4	11,076	7,153	,000
	Within Groups	961,536	621	1,548		
	Total	1005,840	625			
Opintojen ulkopuoliset aktiviteetit	Between Groups	116,250	4	29,062	26,381	,000
	Within Groups	684,115	621	1,102		
	Total	800,364	625			

**Liite 3.** ANOVA-taulukko, Kiinnittyminen ja yliopistokaupunkiin muuttaminen


		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Opiskelumotivaatio	Between Groups	17,007	2	8,503	14,816	,000
	Within Groups	357,555	623	,574		
	Total	374,562	625			
Tunne yliopisto-opiskelijana olosta	Between Groups	3,045	2	1,523	2,225	,109
	Within Groups	426,233	623	,684		
	Total	429,278	625			
Digitaalisissa ympäristöissä toimiminen	Between Groups	10,933	2	5,467	12,273	,000
	Within Groups	277,489	623	,445		
	Total	288,422	625			
Vuorovaikutus yliopiston henkilökunnan kanssa	Between Groups	2,403	2	1,201	2,119	,121
	Within Groups	353,279	623	,567		
	Total	355,682	625			
Vertaisryhmässä opiskelu	Between Groups	45,639	2	22,820	14,806	,000
	Within Groups	960,201	623	1,541		
	Total	1005,840	625			
Opintojen ulkopuoliset aktiviteetit	Between Groups	107,331	2	53,666	48,243	,000
	Within Groups	693,033	623	1,112		
	Total	800,364	625			

**Liite 4.** ANOVA-taulukko, Kiinnittyminen ja aiemmat opinnot

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Opiskelumotivaatio	Between Groups	14,378	4	3,595	6,197	,000
	Within Groups	360,184	621	,580		
	Total	374,562	625			
Tunne yliopisto-opiskelijana olosta	Between Groups	,841	4	,210	,305	,875
	Within Groups	428,437	621	,690		
	Total	429,278	625			
Digitaalisissa ympäristöissä toimiminen	Between Groups	5,471	4	1,368	3,002	,018
	Within Groups	282,950	621	,456		
	Total	288,422	625			
Vuorovaikutus yliopiston henkilökunnan kanssa	Between Groups	1,958	4	,490	,859	,488
	Within Groups	353,724	621	,570		
	Total	355,682	625			
Vertaisryhmässä opiskelu	Between Groups	35,386	4	8,846	5,661	,000
	Within Groups	970,454	621	1,563		
	Total	1005,840	625			
Opintojen ulkopuoliset aktiviteetit	Between Groups	53,633	4	13,408	11,151	,000
	Within Groups	746,731	621	1,202		
	Total	800,364	625			

**Liite 5.** UEF Alkuohjauskysely 2021

## UEF Alkuohjauskysely 2021

 Pakolliset kentät merkitään asteriskilla (\*) ja ne tulee täyttää lomakkeen lähettämiseksi.

Hyvä opiskelija,

Tällä 2. vuoden suomenkielisten koulutusten kandidaatti- ja maisterivaiheen opiskelijoille osoitetulla kyselyllä kerätään palautetta opintojesi käynnistymisestä Itä-Suomen yliopiston kampuksilla lukuvuosina 2020 ja 2021. Pandemiatilanteen pitkittyessä Alkuohjauskysely toteutetaan nyt poikkeuksellisesti myös 2. vuoden opiskelijoille kokemusten kartoittamiseksi.

Kysely on auki 18.10. - 24.10.2021 välisenä aikana.

Kyselystä saadun palautteen perusteella pyrimme tarttumaan opiskelijoiden ohjauksen ja tuen tarpeisiin opintojen alkuvaiheessa. Haluamme ymmärtää paremmin opiskelijoidemme erilaisia tapoja olla yliopisto-opiskelijoina. Saamamme tiedon ja palautteen avulla pyrimme kehittämään yliopistoyhteisön käytänteitä opintojen alkua paremmin tukeviksi. Kysely on tärkeä osa yliopiston alkuohjauksen kehittämistä ja palautejärjestelmää.

Vastaaminen vie aikaasi n. 15 min. Vastaukset kerätään anonymisti ja tulokset raportoidaan siten, ettei yksittäinen vastaaja ole tunnistettavissa.

Kyselystä vastaa Itä-Suomen yliopiston ohjauksen koulutus ja Opintopalveluiden Tulopalvelut (uusien opiskelijoiden tuutorointi ja orientaatio).

## I TAUSTATIEDOT

**1. Vastauksiani saa käyttää tutkimustarkoituksiin (anonymisti ja tutkimuksen eettisiä periaatteita noudattaen) \***

Kyllä

Ei

**2. Sukupuoli \***

- Nainen  Mies  Muu  En halua kertoa

**3. Syntymävuosi (ilmoita neljällä numerolla, esim. 1999) \***

**4. Äidinkieli**

**5. Ensimmäisen vanhemman/hoitajan sukupuoli**

- Nainen  Mies  Muu  En halua kertoa

**6. Ensimmäisen vanhemman korkein koulutus**

- Peruskoulu
- Lukiokoulutus
- Ammatillinen peruskoulutus
- Opistoasteen tutkinto
- Ammattikorkeakoulututkinto
- Ylempi ammattikorkeakoulututkinto
- Alempi korkeakoulututkinto (yliopisto, kandidaatti)
- Ylempi korkeakoulututkinto (yliopisto, maisteri)
- Tutkijakoulutus (lisansiaatti tai tohtori)
- En osaa sanoa



**7. Toisen vanhemman/huoltajan sukupuoli**

- Nainen    Mies    Muu    En halua kertoa

**8. Toisen vanhemman/huoltajan korkein koulutus**

- Peruskoulu  
 Lukio  
 Ammatillinen perustutkinto  
 Opistoasteen tutkinto  
 Ammattikorkeakoulututkinto  
 Ylempi ammattikorkeakoulututkinto  
 Alempi korkeakoulututkinto (yliopisto, kandidaatti)  
 Ylempi korkeakoulututkinto (yliopisto, maisteri)  
 Tutkijakoulutus (lisanssiaatti tai tohtori)  
 En osaa sanoa

**9. Kampus, jolla opiskelen \***

- Joensuu    Kuopio

**10. Oletko muuttanut yliopistopaikkakunnalle (Kuopio/Joensuu) opintojen aloittamisen vuoksi? \***

- En, olen kotoisin tai asuin jo aiemmin yliopistopaikkakunnalla  
 En, asun edelleen pääsääntöisesti kotipaikkakunnallani (muualla kuin opiskelupaikkakunnalla)  
 Kyllä

**11. Tutkinto- tai koulutusohjelma, jossa aloitit nykyiset opintosi \***

- Asiakirjanhallinta ja arkistoala

- Aineenopettaja ja luokanopettaja, matematiikka, fysiikka ja kemia
- Aineenopettaja, matematiikka, fysiikka ja kemia
- Biologia
- Biolääketiede
- Englannin kieli, kulttuuri ja kääntäminen
- Erityisopettaja
- Erityisluokanopettaja ja erityisopettaja
- Farmasia
- Fysiikka (maisteri 2 v)
- Hammaslääketiede
- Historia
- Hoitotiede
- Hyvinvointi yhteiskunnassa (maisteri 2 v)
- Innovaatiojohtaminen
- Julkisoikeus
- Kauppätieteet
- Kasvatustiede ja aikuiskasvatustiede
- Kemia (maisteri 2 v)
- Kotitalousopettaja
- Kulttuurintutkimus
- Käsityönopettaja
- Käsityönopettaja, monimateriaalinen käsityö
- Laskentatoimi ja rahoitus
- Laskentatoimi ja yritys juridiikka
- Liiketaloustiede ja tietojenkäsittelytiede
- Lääketiede
- Logopedia
- Luokanopettaja

- Läntinen teologia
- Maantiede
- Maantiede ja ympäristöpolitiikka
- Matematiikka (maisteri 2 v)
- Matematiikka ja fysiikka
- Matematiikka, fysiikka ja kemia
- Metsätiede
- Oikeustiede
- Opinto-ohjaaja ja uraohjaaja
- Opinto-ohjaaja ja uraohjaaja (maisteri 2 v)
- Ortodoksinen teologia
- Palvelujohtaminen
- Psykologia
- Ravitsemustiede
- Ruotsin kieli
- Sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinto
- Sosiaali- ja terveystieteet
- Sosiaalipsykologia
- Sosiaalitieteet/Yhteiskuntatieteet
- Sosiaalityö
- Sosiologia
- Sovellettu fysiikka
- Suomen kieli ja kirjallisuus
- Terveystieteet
- Terveystaloustiede
- Tietojenkäsittelytiede
- Varhaiskasvatus (maisteri 2 v)
- Varhaiskasvatuksen erityisopettaja

- Varhaiskasvatuksen opettaja
- Venäjän kieli
- Yhteiskuntamaantiede
- Yhteiskuntapolitiikka
- Yhteiskuntatieteet
- Yleinen kielitiede ja kieliteknologia
- Ympäristö- ja biotieteet
- Ympäristöpolitiikka
- Ympäristötiede
- Ympäristötiede (maisteri 2 v)
- Jokin muu

**12. Jos valitsit tutkinnon tai koulutusohjelman kohdalla "Jokin muu", kerro se tässä**

**13. Pääsitkö opiskelemaan ensisijaiseen hakukohteeseesi? \***

- Kyllä     En

**14. Opinto-oikeus \***

- Kandidaatti (3v)
- Kandidaatti ja maisteri (3 +2 v, tai lääketieteen/hammaslääketieteen lisensiaatti)
- Maisteri (2 v)

**15. Aiempi kokemuksesi korkeakouluopinnoista \***

- Minulla ei ole aiempaa kokemusta korkeakouluopinnoista
- Olen suorittanut opintoja avoimessa yliopistossa

- Olen suorittanut opintoja avoimessa ammattikorkeakoulussa
- Olen suorittanut opintoja ammattikorkeakoulussa
- Olen suorittanut opintoja yliopistossa

**16. Korkein suorittamasi tutkinto \***

- Ylioppilastutkinto tai lukion oppimäärä
- Ammatillinen perustutkinto, ammattitutkinto tai erikoisammattitutkinto
- Kaksoistutkinto (ammatillinen tutkinto ja ylioppilastutkinto samanaikaisesti suoritettuna)
- Alempi ammattikorkeakoulututkinto
- Ylempi ammattikorkeakoulututkinto
- Alempi korkeakoulututkinto yliopistossa
- Ylempi korkeakoulututkinto yliopistossa
- Licensiaatin tai tohtorin tutkinto

**17. Kuinka tärkeänä perusteluna pidät seuraavia väittämiä yliopisto-opintoihin hakeutumisellesi? (1=ei tärkeä, 2=hieman tärkeä, 3=jonkin verran tärkeä, 4=melko tärkeä, 5=erittäin tärkeä) \***

	1	2	3	4	5
Korkeakoulutus tarjoaa minulle mahdollisuuden kehittää itseäni	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Minulle on tärkeää, että koulutukseni on hyödyksi myös muiden hyvinvoinnin tukemisessa	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Vanhempani pettyvät minuun, jos en suorita korkeakoulututkintoa	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Korkeakoulutus on minulle keino paremman aseman saavuttamiseksi yhteiskunnassa	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
En koe saavani korkeakoulutuksesta mitään erityistä, mutta se on muita vaihtoehtoja parempi	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Yliopisto on minulle ympäristö älyllisen kapasiteettini kehittämiseen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

	1	2	3	4	5
Haluan hyödyntää koulutustani inhimillisten olosuhteiden parantamiseen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Olen hakeutunut yliopistoon pääasiassa siksi, että minun odotetaan hankkivan yliopistotutkinto	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Yliopisto on minulle käytännössä keino henkilökohtaisen menestyksen hankkimiseksi	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Olen hakeutunut yliopistoon, koska ei ollut oikein muitakaan vaihtoehtoja	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Yliopisto auttaa minua saavuttamaan arvostettuja ja hienoja asioita elämässä	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Perheeni taholta on ollut huomattavia paineita yliopistokoulutuksen hankkimiseksi	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Koulutukseni tulisi auttaa minua ymmärtämään elämän monimuotoisuutta	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Yliopisto sopii minulle, koska se antaa minulle mahdollisuuden opiskella ja oppia	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Koulutukseni tulisi mahdollistaa vähempiosaisten auttamisen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Olen kokenut sosiaalisia paineita yliopistotutkinnon hankkimiseksi	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Minulla ei periaatteessa ollut muuta vaihtoehtoa kuin tulla opiskelemaan yliopistoon	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Yliopisto mahdollistaa minulle mielenkiintoisen uran saavuttamisen	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Ihmettelen usein itsekseni, miksi oikein olen yliopistossa	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

## II OPINTOJEN ALKU

Tässä osiossa arvioit opintojesi alkua Itä-Suomen yliopistossa sekä tämän hetkisiä ajatuksiasi tulevaisuudesta valitsemallasi alalla.

**18. Arvioi miten opintosi ovat edenneet suhteessa omaan tavoitteisiisi. \***

- Opintoni ovat edenneet tavoitteitani hitaammin
- Opintoni ovat edenneet tavoitteideni mukaisesti
- Opintoni ovat edenneet tavoitteitani nopeammin

**19. Miten seuraavat asiat ovat vaikuttaneet opintojesi etenemiseen suhteessa omaan tavoitteisiisi opintojesi alkuvaiheessa? \***

	Nopeuttanut opintoja	Ei nopeuttanut eikä hidastanut opintoja	Hidastanut opintoja
Verkossa toteutettu etäopetus	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Itsenäinen etäopiskelu	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Omat opiskelutaidot	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opiskeluvälineiden/materiaalien saatavuus	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Oma motivaatio opiskeluun	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Oma terveydentila	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Koronapandemia	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Sosiaaliset suhteet opiskelijatovereihin	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Oma asenne opiskeluun	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opiskelun ulkopuoliset sosiaaliset suhteet	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Aktiivisuus opiskelijajärjestöissä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Työssäkäynti	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opettajien toiminta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opintojen vaativuus	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kontaktiopetus	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opiskelijatovereiden toiminta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Perhetilanne	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

	Nopeuttanut opintoja	Ei nopeuttanut eikä hidastanut opintoja	Hidastanut opintoja
Yhdessä opiskelu	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Yksin omassa aikataulussa opiskelu	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opinto-ohjaus (esim. amanuenssi, hops-ohjaaja)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Toimeentulon järjestäminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**20. Verkko-opiskelu lukuvuonna 2020-2021. Kuinka hyvin seuraavat väittämät kuvaavat tähän astisia kokemuksiasi etäopetuksesta? \***

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Verkkovälitteiset opetustilanteet ovat olleet vuorovaikutteista	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Minun on ollut helppo osallistua verkko-opetuksen yhteisiin keskustelutilanteisiin	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Verkko-opetuksessa on pääasiassa hyödynnetty monipuolisesti digitaalisten oppimisympäristöjen mahdollisuuksia	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Olen oppinut asioita verkko-opetuksessa yhtä hyvin kuin kontaktiopetuksessa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Koen saavuttaneeni verkko-opetuksessa riittävät tiedot ja taidot ensimmäisen vuoden oppimistavoitteisiin nähden	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Olen saanut etäopetusaikana riittävästi tukea oppimiselleni	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Yhteydenpito opettajiin on ollut sujuvaa etäopetusaikana	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Verkossa opiskelu sopii minulle	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Olen kokenut verkko-opetuksen kuormittavana	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**21. Suhtautuminen tulevaan: Kuinka varma olet urasuunnittelmistasi tällä hetkellä? \***

Minulla on jokseenkin selkeät urasuunnitelmat



- Minulla on jonkinlaisia urasuunnitelmia
- Urasuunnitelmani ovat täysin hahmottumattomat

**22. Luottamus työllistymiseen tulevaisuudessa. Miten hyvin seuraavat väittämät kuvaavat luottamustasi tulevaisuuteen? \***

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Suhtaudun luottavaisesti tulevaisuuteen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Valitsemallani alalla on tulevaisuudessa hyvä työllisyystilanne	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Uskon tutkintoni antavan hyvät valmiudet työelämään	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Minulla on hyvät mahdollisuudet työllistyä koulutustani vastaavaan työhön vuoden sisällä valmistumisestani	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Uskon kokevani työttömyyttä vuoden sisällä valmistumisestani	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Jos en valmistuttuani löydä Suomesta mieleistäni työtä, lähdän ulkomaille työnhakuun	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**23. Mitä muuta haluaisit kertoa ensimmäisen vuoden opiskelukokemuksestasi/tyytyväisyydestä nykyisissä opinnoissasi?**


**OPINTOIHIN KIINNITTYMINEN III**

Tässä osiossa arvioit kokemustasi yliopisto-opiskelijana olostasi usealla eri osa-alueella.

## 24. Missä määrin koet kuuluvasi seuraaviin ryhmiin? \*

	En lainkaan	Vähäisesti	Jonkin verran	Melko vahvasti	Vahvasti
Oma tuutoriryhmä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Oma oppiaine(koulutus)/laitos	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Oman oppiaineen vuosikurssin vertaisopiskelijaryhmä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Ainejärjestö	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Toisen oppiaineen vertaisopiskelijaryhmä (esim. kasvatustieteilijä sivuaineen kautta kiinnittynyt luonnontieteisiin tms.)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Jokin muu (kirjoita mikä) <input type="text"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

## 25. Tunne yliopisto-opiskelijana olostasi: miten hyvin seuraavat väittämät kuvaavat kokemustasi? \*

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Minusta on hienoa olla yliopisto- opiskelija	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Yliopisto-opiskelu on vastannut odotuksiasi	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tunnen kuuluvani yliopistoyhteisöön	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Pidän kampanjalla olemisesta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

## 26. Opiskelumotivaatio: miten hyvin seuraavat väittämät kuvaavat kokemustasi? \*

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Nautin opintojen tarjoamasta älyllisestä haasteesta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Pidän opiskelua palkitsevana	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Pidän opintoalaani älyllisesti stimuloivana	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Olen yleensä motivoitunut opiskelemaan	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opetus ruokkii mielenkiintoani opiskeltaviin aiheisiin	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**27. Digitaalisissa ympäristöissä toimiminen: miten hyvin seuraavat väittämät kuvaavat kokemustasi? \***

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Hyödynnän opintojaksojen tarjoamia verkkoresursseja ja -linkkejä säännöllisesti	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Pidän säännöllisesti yhteyttä opiskelukavereihin verkossa tai digitaalisten sovellusten avulla	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Hyödynnän internetiä säännöllisesti opinnoissani	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Verkossa (internetissä) tarjolla olevat sovellukset ja materiaalit tukevat opiskeluani	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Toisten opiskelijoiden kanssa on ollut helppo työskennellä verkossa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Pidän säännöllisesti yhteyttä opettajiin verkossa tai digitaalisten sovellusten avulla	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Hyödynnän verkossa tarjolla olevia ohjausresursseja avun saamiseksi opiskeluuni	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**28. Yliopiston henkilökunta: miten hyvin seuraavat väittämät kuvaavat kokemustasi? \***

Täysin eri	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa
------------	-----------------------	-------------------	-------------------------	--------------

	mieltä		mieltä		mieltä
Opettajat haluavat aidosti ymmärtää opiskeluuni liittyviä haasteita	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opettajat ovat kiinnostuneita edistymisestääni	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Saan opettajiltani hyödyllistä palautetta kehittyisestääni	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opettajat ovat yleensä käytettävissä opiskelutehtäviin/työskentelyyni liittyvissä kysymyksissä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Uskon, että ainakin joku opettajistani tuntee minut nimeltä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Suurin osa opettajista on helposti lähestyttäviä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opettajat ovat innostuneita opettamisestaan aiheista	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opettajat ovat alusta asti viestineet selkeästi, mitä opiskelijalta odotetaan	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**29. Vertaisryhmässä opiskelu: miten hyvin seuraavat väittämät kuvaavat kokemustasi? \***

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Työstän säännöllisesti hankalia kurssisisältöjä yhdessä opiskelutovereideni kanssa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Keskustelen säännöllisesti toisten opiskelijoiden kanssa opintoihin liittyvistä asioista	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opiskelen säännöllisesti toisten opiskelijoiden kanssa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tunnen itseni osaksi opintoihin sitoutuneiden opiskelijoiden ryhmää	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**30. Opintojen ulkopuoliset aktiviteetit: miten hyvin seuraavat väittämät kuvaavat kokemustasi? \***

Täysin    Jokseenkin    Ei samaa    Jokseenkin    Täysin

	eri mieltä	eri mieltä	eikä eri mieltä	samaa mieltä	samaa mieltä
Minun on helppo tutustua uusiin ihmisiin yliopistolla	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Olen saanut vähintään yhden tai kaksi läheistä ystävää yliopistossa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Olen aktiivisesti mukana yliopiston ulkopuolisissa tapahtumissa (esim. kulttuuri, urheilu tms.)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Olen kiinnostunut yliopiston järjestämistä ulkopuolisista aktiviteeteista tai palveluista	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

#### IV OHJAUS JA TUEN SAANTI

Tässä osiossa arvioit yliopisto-opinnoissa saamaasi ohjausta ja tukea sekä tähän liittyviä tarpeita.

**31. Arvioi ensin nykyistä opiskelukykyäsi. Oletetaan, että opiskelukykyysi on parhaimmillaan saanut 10 pistettä. Minkä pistemäärän antaisit nykyiselle opiskelukyvyillesi asteikolla 0–10? 0 tarkoittaa, ettet pystyisi tällä hetkellä lainkaan opiskelemaan. \***

0    1    2    3    4    5    6    7    8    9    C

**32. Minkä verran olet saanut seuraavilta tahoilta apua ja tukea aloitettuaasi nykyisissä opinnoissasi Itä-Suomen yliopistossa \***

	En lainkaan	Hieman	Kohtalaisesti	Paljon	Ei ole ollut tarvetta
Opiskelukaverit	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Vertaistutorit	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Oman oppiaineen opettaja	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Oman oppiaineen amanuenssi	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Oman oppiaineen Hops-ohjaaja/omaopettajat	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kirjaston henkilökunta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

	En lainkaan	Hieman	Kohtalaisesti	Paljon	Ei ole ollut tarvetta
Oppilaitospappi	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opintopsykologi	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
YTHS	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Ylioppilaskunnan toimijat	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opintopalvelut (mm. opintohallinnon asiakaspalvelu)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opparin asiakaspalvelutiski	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Student to Student -vertaisohjaus	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Yliopiston uraohjauspalvelut	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Yliopiston ulkopuoliset ystävät	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Perhe	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Muu (AVO: kirjoita mikä)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
<input type="text"/>					

**33. Kuvaa tässä vapaasti kokemustasi saamastasi henkilökohtaisesta ohjauksesta. Saitko apua?**


**34. Arvioi kokemustasi riittävästä tiedon ja tuen saannista. Opintojen alussa olen saanut... \***

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Riittävästi tietoa opiskelua koskevien yksilöllisten opintojärjestelyjen hakemisesta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Riittävästi tietoa aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta (AHOT-menettely)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Riittävästi tietoa ohjausta antavista tahoista	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Riittävästi ohjausta omassa oppiaineessa henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman tekemiseen (HOPS)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Riittävästi oppiaineen henkilökunnan tukea ja ohjausta opinnoissani alkuun pääsemiseksi	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Riittävästi tietoa matalan kynnyksen tukitoimista (esim. Srtudent2student -vertaisohjaus)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Riittävästi tietoa tahoista keiden puoleen kääntyä kiusaamis- tai häirintätilanteissa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**35. Millaista tukea tai ohjausta kaipaat juuri tässä opintojen vaiheessa?**


**36. Miten hyvin seuraavat väittämät kuvaavat käsitystäsi ohjauksen roolista yliopisto-opinnoissa? \***

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Henkilökohtainen opinto-ohjaus kuuluu yliopisto-opintoihin	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

